

Siyasal Vakfi

İ.Ü. SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİ MEZUNLARI ve MENSUPLAR VAKFI

Bülteni

Yıl :9 Sayı:14 Ocak Mart 2003

Vakıftan Haberler Vakfımızın Geleneksel İftarı ve Genel Kurulu

Vakıflar İstanbul Bölge Müdür Vekili Dr. Adnan Ertem'le Röportaj

Fatma Bostan Ünsal'la Röportaj

Kamuda İnsan Kaynakları Planlaması ve Norm Kadro Çalışmalarına ilişkin Bir Değerlendirme Mahmut Demirkan

Vakıfların Vergi Karşısındaki Durumu-II İsmail Gerçek

Dünden Bugüne Mali Milat Oğuzhan Taşkesen

ÖZEL BAKIRKÖY

TEMPO DERSHANESİ

"Zaman Bizimle Şekillendi"

- ❖ Uzman ve Deneyimli Kadro
- ❖ Birebir Eğitim
- ❖ İnternet Destekli Rehberlik ve AR-GE Etkinlikleri
- ❖ Sınırsız Kaynak
- ❖ 20 Kişilik Özel Sınıflar
- ❖ Süper Tempo Sınıflarıyla Türkiye Derecesi İçin Yarış
- ❖ İnteraktif Eğitim

**ÜNİVERSİTE VE LİSELERE HAZIRLIK SINAVLARI
İÇİN DOĞRU SEÇİM**

ADRES: İstanbul Cad. No: 53 Bakırköy / İSTANBUL
TEL: (0212) 542 53 24 - 542 72 72 FAX: 571 92 41
www.tempodershanesi.com.tr

Siyasal Vakfı Bülteni

Yıl: 9, Sayı: 14, Ocak-Mart 2003

Sahibi

Siyasal Vakfı
Yönetim Kurulu Adına
Fabri SOLAK

Genel Koordinatör
Seyit Ahmet İŞKİN

Katkıda Bulunanlar

Mehmet CANPOLAT
İhsan BAKIR
Abdülhamit BATKİTAR
Burak Hamza ERYİĞİT
Ahmet GEÇER
Ömer KURU
Ali POLAT
Murat ŞENER

Teknik Hazırlık

İlgi Tanıtım (Ahmet Geçer)
0 212 544 82 70

Adres

Siyasal Vakfı
Kalenderhane Mah. Darülelhan Sok.
No:8 Vezneciler /İSTANBUL

Tel: (0 212) 511 32 20-21

Faks: (0 212) 513 88 38

(0 212) 521 25 77

Mail: siyasal@siyasalvakfi.org

Web: www.siyasalvakfi.org

Muhterem Mensuplarımız,

Dolu dolu bir bültenle daha sizlerle birlikteyiz. Bültenimizin bu sayısında daha önceki sayılarımızda yer alan bölümler yanında yeni bölümleri de sizlere sunuyoruz.

2003 yılının bu ilk sayısında sırasıyla Vakıftan Haberler, Camiamızdan, Araştırma Notları, Sanal Dünya, Basında Vakfımız, Mensuplarımız, Bibliyografya ve Pano bölümleri yer alıyor.

Vakıftan Haberler bölümünde, 16 Kasım 2002 tarihinde gerçekleştirilen Olağan Genel Kurul ve Geleneksel İftarıma ilişkin haber ve fotoğrafları, Geleneksel Ankara iftarı ve Öğrenci iftarlarından haber ve fotoğrafları, Ankara ve İzmir’de gerçekleştirilen çalışmalara ilişkin bilgileri ve ayrıca vakıf çalışmalarından burs, ajanda, web sitesi ve mail grup, akademik bilgi havuzu ile ilgili bilgileri bulacaksınız.

Bu sayımızın Camiamızdan bölümünün konuğu Vakıflar İstanbul Bölge Müdür vekili 1987 mezunumuz Dr. Adnan Ertem ve 1985 mezunumuz Fatma Bostan Ünsal ile yaptığımız bu söyleşileri keyifle okuyacağımızı ümit ediyoruz.

Bu sayımızın Araştırma Notları bölümünde üç ayrı çalışma yer alıyor. Bölümün ilk yazısı İsmail Gerçek’e (1985) ait. İlk kısmını geçen sayımızda yayınladığımız, "Vakıfların Vergi Kargesindeki Durumu" başlıklı çalışmamızın ikinci kısmını bu sayımızda okuyabileceksiniz. Araştırma Notları bölümümüzün ikinci yazısı ise Yrd. Doç. Dr. Mahmut Demirkan’ın (1987) "Kamuda İnsan Kaynakları Planlaması ve Norm Kadro Çalışmalarına İlişkin Bir Değerlendirme" başlıklı çalışması. Bölümün son yazısı ise Bay Hesap Uzmanı Oğuzhan Taşkesen’in (1987) "Düünden Bugüne Mali Milat" başlıklı çalışması. Her biri alanının uzman isimler tarafından yazılan bu türden bilgilendirici yazılara gelecek sayılarda da yer vereceğiz. Mensuplarımızın alanlarıyla ilgili yazılarını beklediğimizi bu vesile ile belirtmiş olalım.

Bültenimizin bu sayısında ilk kez yer verdiğimiz ve gelecek sayılarda da devam ettirmeyi planladığımız Sanal Dünya bölümümüzde "e-Yaşam Tarzımız" başlıklı yazı yer alıyor.

Bu sayıda ilk kez yer verdiğimiz bir diğer köşe de Bibliyografya bölümü. Bu sayıda genç mensuplarımız tarafından hazırlanan "Türk Siyasi Tarihi İle İlgili Kitaplar Bibliyografyası" ile başladığımız bu bölümü gelecek sayılarda yeni bibliyografyalar ile sürdüreceğiz. Bu bölümde yer alan bibliyografyalar, konusu ile ilgili tüm eserleri kapsama iddiasında olmayan ve tavsiye niteliği amaçlanmadan oluşturulmuş olup, mensuplarımızın belli konulardaki çalışmalarını toplu olarak sunmayı amaçlamaktadır.

Basında yoğun olarak yer alan Vakfımızla ilgili haberlerden derleyebildiklerimizi ise Basında Siyasal Vakfı bölümümüzde bulabilirsiniz.

İlgiyle takip edilen Pano bölümümüzde ise her zaman olduğu gibi mensuplarımız ve camiamızdan arkadaşlarımızın sosyal ve iş hayatlarındaki değişimler yer almaktadır.

Bültenimizi daha düzenli ve muhtevalı olarak sizlere sunma gayretimize katkılarınızı bekliyoruz.

Yine Vakıf kayıtlarının güncellenmesi ve mensuplarımıza ulaşmada yaşanan aksaklıkların en asgari düzeye indirilmesi için bültenimizin içinde yer alan BİLGİ FORMUNU doldurarak vakfa iletmenizi veya sitemizde yer alan formu doldurmanızı bekliyoruz.

Yeni bir sayıda buluşmak dileğiyle selam ve muhabbetler...

Seyit Ahmet İşkin

Genel Sekreter

VAKIFTAN HABERLER

GELENEKSEL İFTAR PROGRAMLARIMIZ

Öğrencilik döneminden bugüne geleneksel hale getirdiğimiz iftar programlarımız bu yıl da, üç ayrı iftar programı şeklinde gerçekleştirildi.

16 Kasım 2002 tarihinde İstanbul İftarı, 23 Kasım 2002 tarihinde Ankara İftarı ve 28 Kasım 2003 tarihinde de Öğrenci İftarı şeklinde gerçekleştirilen programlarımız geniş katılımlarla ve oldukça canlı bir atmosfer içerisinde geçti.

VAKFIMIZIN OLAĞAN GENEL KURULU VE GELENEKSEL İFTARI

16 Kasım 2002-Cumartesi günü vakfımızın Geleneksel İftarıyla birlikte Olağan Genel Kurul toplantısı da gerçekleştirildi. İstanbul yanında başta Ankara olmak üzere Anadolu'nun değişik şehirlerinden 230 civarında mezunumuzun katıldığı iftar ve genel kurul programı samimi bir ortamda olgunlukla tamamlandı.

Müsiad toplantı salonunda yapılan iftar programı Kur'an-ı Kerim okunması ve Zeynel Koç başkanlığında Divan teşkilini müteakiben Vakıf Başkanımız Mustafa Delican'ın açılış konuşmasıyla başladı.

Mustafa Delican geçen dönem içerisinde gerçekleşen vakıf çalışmalarına ilişkin bilgi de verdiği konuşmasında özetle şunları söyledi:

"Muhterem Misafirler, Değerli arkadaşlar,

Vakfımızın geleneksel iftarına ve 7. olağan genel kurul toplantısına katıldığınız için hepinize Vakfımız yönetim kurulu adına teşekkür ediyorum ve hoş geldiniz diyorum. Genel kurulumuzun ve iftarımızın hayırlara vesile olmasını yüce Allah'tan niyaz ediyorum.

Siyasal Vakfı bu yıl kuruluşunun 10. yılını kutlamaktadır. On yılın insan hayatında olduğu gibi kurumların hayatlarında da önemli bir zaman dilimi olduğuna kuşku yoktur. Tarihte bütün ömrü on yıl olan devletlerin varlığı düşünülürse bu zaman diliminin değeri daha iyi anlaşılır. Vakfımız on yılda çok değerli hizmetler yapmış ve başarılar elde etmiştir.

On yıl birlikte hareket eden; zorluk ve güçlüklerle birlikte göğüs geren; birlik ruhunu diri tutup ileriye götüren; içindeki farklılıkları zenginlik olarak değerlendiren; hedefine kilitlenen; mezunu olduğu fakülte mezunlarına ve mensuplarına nasıl hizmet edebilirim düşüncesini hiç bir zaman aklından çıkarmayan; bu amaçla, ortaya çıkan her fırsatı değerlendiren; fırsatlar oluşturmak için çaba sarf eden ve hizmet verdiği mensup ve mezunlarının menfaatinden başka hiçbir menfaat gözetmeyen vakfımızın bu gayretlerinin kuruluşundan bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da devam edeceğine olan inancımız tamdır. Bugüne kadar görev alan arkadaşlarımız gibi bundan sonra görev alacak arkadaşlarımızın da aynı ilkeler çerçevesinde hareket edebileceklerine inanıyoruz.

Hiç şüphesiz vakfımızın bugünlere ulaşması yönetiminde görev alan arkadaşlarımızın olağanüstü gayretleri ile üyelerimizin mutlak destek ve katkılarıyla birlikte gerçekleştirilmiştir. Üyelerimizin kongrelerde seçtikleri yönetimlere verdikleri destek ve duydukları güven her türlü takdirin üstündedir. Üyelerimizin vakfımıza yaptıkları karşılıksız katkılar olmasaydı her halde bugünlere ulaşılması mümkün olmazdı. Seçkin ve duyarlı bir üye kitlesine sahip olmak vakfımızın en önemli avantajlarından biridir. Her biri ayrı bir değer olan üyelerimizin genç, dinamik, yetişkin ve yetkin nitelikleri vakfımıza ayrıcalık kazandıran bir husustur. Bu zenginliğin vakfımızı daha ileri ve yüksek seviyelere taşıyacağından kuşku duymuyoruz. Üyelerimizce kamu ve özel sektörde kısa sürede elde edilen başarılar bunun bir göstergesidir.

Vakfımız çok nadir olarak görülen bir özelliğe de sahiptir. Fakültemizin ilk mezunlarından bugüne tüm dönemleri kapsayan bir üye profiline sahiptir. Vakfımız Fakültemizin ilk mezunları olan 1983 dönemi ile 2002 yılında verdiği 20. dönem mezunlarını bağrında barındırmaktadır. Dönemler arasında köprü olmaktadır. Her mezun olan arkadaşımız Fakülte'de okuyan kardeşlerini unutmamakta, onlara yardım elini uzatmaktadır. Bu yardımlar sayesinde hizmetler devam etmektedir. Üyelerimiz, yapılan her yardımın fakülte'de okuyan kardeşlerimize nasıl bir olumlu etkide bulunduğunu kendi mazilerinden hatırlayacaklardır. Bu yardımların büyüyen devam edeceğinden kuşumuz yoktur.

Arkadaşlar, on yılını geride bırakan Vakfımızı yeni görevler beklemektedir. Bu görev, aldığımız eğitimin bir ge-

reği olarak ülke meseleleriyle ilgilenmek ve çözüm bekleyen ülke problemlerine yakından eğilmektir. Fakülte'de okuyan kardeşlerimize yapılan yardımlar, hiç şüphesiz, bu makro hedefin mikro boyutta gerçekleştirilmesidir. Ancak, artık, büyük bir bilgi ve tecrübe birikimine ulaşmış olan üyelerimizin bu birikimlerini atıl halden çıkararak milletimizin hizmetine sunulması da gerekmektedir. Kullanılmayan birikimin zaman içinde heba olacağı aşikardır. Arkadaşlarımızı bu birikimlerini birbirimizle paylaşmaya ve milletimizin hizmetine sunmaya davet ediyoruz.

Vakfımızın kuruluşunun onuncu yılının yüzyıllara taşınması, birlik ve beraberlik içinde hizmetlerin devam etmesi dileğiyle sizleri yaşayan vakıflar olma-ya davet ediyor, sağlık ve esenlikler diliyorum. Bu vesile ile, bugüne kadar yönetiminde görev almış olan arkadaşlarımıza ve katkılarından dolayı da üyelerimize teşekkür etmeyi bir borç biliyorum.

Hepinize davetimize iştirak ettiğiniz için teşekkür eder, iftarımızın hayırlara vesile olmasını Yüce Allah'tan dilerim."

Programa diğer gönüllü teşekküllerden ve akademik çevrelerden camiamızın tanınmış simaları da iştirak ettiler ve birer selamlama konuşması yaptılar.

Program dilek ve temenniler bölümüyle devam etti. Burada da söz alan mensuplarımız vakıf çalışmalarına ilişkin dilek ve temennilerini dile getirdiler.

Genel Kurul ve Müttevelli Heyet toplantıları sonunda eski yönetim kurulu ibra edilerek yeni dönem için Yönetim ve Denetim Kurulu seçimi yapıldı.

Programın kapanışını müteakiben gecenin ilerleyen saatlerine kadar sürecektir çay sohbeti için topluca Şehzade Sıbyan Mektebine geçildi.

Daha sonra Yeni Yönetim Kurulunun 19 Kasım 2002 tarihli ilk toplantısında görev dağılımı gerçekleştirildi. Buna göre vakfımızın Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu asil ve yedek üyeleri aşağıdaki isimlerden oluşmaktadır:

Yönetim Kurulu:

Başkan Fahri SOLAK (1987)

Başkan Yardımcısı Ömer AYDEMİR (1987)

Başkan Yardımcısı Ömer KURU (1991)

Başkan Yardımcısı Mehmet CANPOLAT (1995)

Genel Muhasip İlhan ÖZYÜREK (1984)

Genel Sekreter Seyit Ahmet İŞKİN (1995)

Y. K. Üyesi İsmail KOÇAK (1985)

Y. K. Üyesi (Ankara) Temindar AYTEKİN (1985)

Y. K. Üyesi (Ankara) Mustafa AK (1987)

Y. K. Üyesi Ahmet ALBAYRAK (1988)

Y. K. Üyesi Ayhan GÜRLEŞ (1991)

Y. K. Üyesi Ahmet KARADAĞ (1992)

Y. K. Üyesi İhsan BAKIR (1995)

Y. K. Üyesi Mikail DOĞAN (1998)

Denetim Kurulu:

Aslan YAMAN (1985)

Nurettin NEBAİ (1987)

Şevket ÇELİK (1991)

Bizzat katılarak veya telgraf, telefon, faks vb. ile iftar ve genel kurula teveccüh gösteren mensuplarımızı teşekkür ediyoruz.

VAKFIMIZIN GELENEKSEL ANKARA İFTARI

İstanbul'daki Geleneksel Mezunlar İftarı ve Olağan Genel Kurul'dan bir hafta sonra, 23 Kasım 2002 tarihinde Gümrük Vakfı Sosyal Tesislerinde yapılan Ankara iftarımıza, Ankara'da bulunan mensuplarımızın yanı sıra, İstanbul ve çevre illerden yaklaşık yüzü aşkın mensubumuz iştirak etti. İftar vesilesiyle bir araya gelerek hasret giderme imkanı bulan mensuplarımız vakıf çalışmaları hakkında bilgilendirilerek, görüş alış-verişinde bulunuldu. Bu çerçevede 2002 yılında Ankara'da yapılan Cumartesi Toplantılarının 2003 yılında da devamı konusunda mutabakat sağlandı. İftardan sonra Konferans salonunda yapılan toplantıda yeni Yönetim Kurulu tanıtıldıktan sonra, 10. Yıl anısına bastırılan büyük boy ajanda ve kalemler dağıtıldı.

Ankara'daki mensuplarımızdan Mustafa AK, Hicabi Dursun ve Ahmet Vanlı'nın yoğun gayretleri ile gerçekleştirilen iftara, İstanbul'dan Vakıf Yönetim Kurulunu temsilen Ayhan Gürleş katıldı. Ankara'daki iftarımıza teşrif ederek bizleri yalnız bırakmayan tüm mensuplarımıza teşekkür ederiz.

VAKFIMIZIN GELENEKSEL ÖĞRENCİ İFTARI

Vakfımızın geleneksel olarak her yıl düzenlediği öğrenci iftar 28 Kasım 2002 tarihinde Ensar Vakfı salonunda gerçekleştirildi.

İftar programı yeni mezunlarımızdan Yunus Emre Altın'er'in Kuran okuması ile başladı. Daha sonra konuşmalara geçildi. İlk olarak Siyasal Vakfı Başkanı Fahri Solak, yaptığı konuşmada, vakfın kuruluşunun onuncu yılında geldiği noktayı anlattı. Şu ana kadar verilen hizmetlerin daha iyisini sunmak için gayret ettiklerini belirten Solak, daha etkin ve verimli çalışma-

lar yapmak için öğrencilerin de önerilerini iletmelerini istedi. Siyasal Vakfı'nın, LÜ. Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden mezun olan siyasallıların arasındaki iletişimin devamında büyük katkısı olduğunu belirten Solak, Siyasal Vakfı'nın kapısının herkese açık olduğunu vurgulayarak konuşmasını tamamladı.

Daha sonra kürsüye programa katılan mezunlarımız, yönetim kurulu üyeleri, fakültemiz personelinin temsilcileri ve öğrenci arkadaşlar geldiler. Siyasal öğrencilere seslenen eski mezunlar siyasal öğrencilere, özette iyi bir geleceğin kendilerini beklediğini belirttiler. Bunun için şimdiden çok üretken olunması gerektiğini söyleyen eski mezunlar, ayrıca öğrencilerin Siyasal Vakfı'nın iftarına gösterdiği ilginin kendilerini çok memnun ettiğini belirterek öğrenci arkadaşlara teşekkür ettiler.

Söz alan öğrenciler ise siyasallıları böyle sıcak bir ortamda bir araya toplayan Siyasal Vakfı'na teşekkür ettiler ve ayrıca verilen hizmetlerden duydukları mutluluğu dile getirdiler.

Iftar programından sonra, yönetim kurulu üyeleri ve mezunlarla birlikte siyasal öğrenciler Siyasal Vakfı'nın Veznecilerdeki merkezine geçtiler. Siyasal Vakfı'nın 2002-2003 eğitim öğretim dönemi için vereceği bursları almaya hak kazanan öğrenciler vakıf merkezinde Vakfın Genel Muhasibi İlhan Özyürek'ten burslarını aldılar. Şömine başında, közde pişirilen kestanelerin yanında, sıcak çaylarını ya da soğuk içecekleri yudumlayan davetliler, eski ile yeniyi bir araya getiren bu sıcak ortamda kaynaşma ortamı hulmanın verdiği memnuniyetle geceyi tamamladılar.

BURS ÇALIŞMALARI

Vakfımız fakültemiz öğrencilerinden ihtiyacı olanlara her yıl olduğu gibi bu yıl da burs vererek eğitimlerine kısmen de olsa yardımcı olmaya çalışmaktadır.

Bu çerçevede 2002-2003 öğretim yılı için 7'si li-

sans üstü olmak üzere toplam 100'ün üzerinde fakültemiz öğrencisine burs tahsis edilmiştir. Ayrıca Fakültemiz Dekanlığına da 5 kişilik bir burs kontenjanı tahsis edilerek, Dekanlık ve Vakıf işbirliği ile bu 5 öğrencimiz belirlenmiş ve ilk bursları kendilerine ulaştırılmıştır.

Burslarımız lisans üstü için aylık 75 Milyon TL, Lisans için ise 50 Milyon TL olarak verilmektedir.

ANKARA VE İZMİR ÇALIŞMALARI

Mensuplarımıza dönük sosyal ve kültürel çalışmalar vakıf merkezinin bulunduğu İstanbul ile sınırlı değildir. Geçtiğimiz dönem içinde Ankara ve İzmir'de bulunan mensuplarımız arasında da bu türden çalışmalar yapılmış bulunmaktadır.

Bu çerçevede, Ankara'da bulunan mensuplarımız 2002 yılı içinde her ayın ilk Cumartesi günleri Gümrük Vakfı Sosyal Tesislerinde bir araya gelerek çeşitli konularda fikir alışverişinde bulundular. Bu toplantılarda ele alınan konular ve konuşmacılar aşağıdaki gibidir:

"Bağımsız Denetim Kurulları" Yunus Aykın (Danıştay Tetkik Hakimi)

"Yeni İhale Kanunu ve Getirdikleri" Osman Kaya (Sayıştay Baş Denetçisi)

"Yolsuzluk ve Yozlaşmayla Mücadele" Temindar Aytekin (AAK Uzmanı)

"Yeniden Yapılanma Süreci Üzerine" Efsan Ala (Batman Valisi)

Bu toplantıların 2003 Yılında da sürmesi kararlaştırılmış olup, katılmak isteyen arkadaşların vakıf yönetim kurulu Ankara üyesi Mustafa Ak ile (mustafaak_20@yahoo.com) irtibata geçmeleri gerekmektedir.

Benzer çalışmalar İzmir'de de başlatılmış bulunmaktadır. 17 Ocak 2003-Cuma akşamı İzmir'de yapılan ve bölgedeki mensuplarımız yanında misafirlerden de oluşan 75 kişinin katılımı ile gerçekleştirilen kon-

feransta, İ.Ü. SBF'den hocamız Prof. Dr. Ahmet Güner Sayar "Dünden Bugüne Zihniyet Dünyamız" konusunu sundu.

İzmir'deki mensuplarımızdan İhsan Çelikdemir'in gayretleriyle gerçekleşen Programa İstanbul'dan Fahri Solak ve Mustafa Delican'da katıldı.

Bu türden çalışmaların Ankara ve İzmir yanında diğer bölgelerde de sürdürülmesi planlanmaktadır.

AKADEMİK BİLGİ HAVUZU

Fakültemizden mezun olup, çeşitli üniversitelerde akademik hayatın içinde yer alan veya kendi mesleki çalışmalarını yanında akademik çalışmalar da yürüten mensuplarımızın sayısı hayli yüksek sayılara ulaşmış bulunmaktadır. Gerek vakfımızın yayın ve kültürel çalışmalarında, gerekse diğer çalışmalarda bu birikimden yararlanmak amacıyla akademik çalışma yapan mensuplarımızın çalışmaları, yoğunlaştıkları alanlar ve konularla ilgili bilgi havuzu oluşturmak üzere bir çalışma başlatılmış bulunmaktadır.

Bunun için, sizlerin özgeçmişlerinizle birlikte, Yüksek Lisans ve Doktora konuları, yayın listesi vb. bilgileri vakfımıza iletmenizi bekliyoruz.

SIYASAL VAKFI WEB SİTESİ (www.siyasalvakfi.org) YENİLENDİ!

Vakıf çalışmalarını duyurmak ve mensuplarımız arasında interaktif iletişime imkan sağlamak amacıyla hazırladığımız Siyasal Vakfı web sitesi yenilendi.

Vakfımızın web sitesinde vakıf ve vakıf faaliyetlerine ilişkin bilgiler yanında, fakültemiz hakkında bilgi, Vakıf Bültenimiz, vakafta sunulan ve daha sonra Bültekte yayınlanan

Konferans ve Röportaj metinleri, basında siyasal vakfı, faaliyetlerle ilgili fotoğraflar, bilgi formu, tartışma forumu, geniş bir web adresleri linki, son dakika haber akışı yer alıyor. Sitemizin daha fonksiyonel hale gelmesi için geliştirme ve güncelleme çalışmaları devam ediyor.

Vakıf kayıtlarının güncellenmesi ve mensuplarımızın ulaşmada yaşanan aksamaların en asgari düzeye indirilmesi için sitemizde yer alan BİLGİ FORMUNU doldurmanızı bekliyoruz.

SIYASAL VAKFI MAİL GRUP

(siyasalvakfi@yahoo.com)

Vakıf mensupları arasında iletişimi güçlendirmek amacıyla oluşturulan vakıf e-grubuna siyasalvakfi-subscribe@yahoo.com yada siyasal@siyasalvakfi.org adresine e-mail göndererek katılabilirsiniz.

Zaman içerisinde daha da gelişeceğine ve zenginleşeceğine inandığımız Vakfımızın web sitesine ve mail grubuna ilişkin görüş ve önerilerinizi bekliyoruz. Bu sitenin hazırlanması ve yayınlanmasına katkıda bulunan bütün dostlarımıza bir kez daha şükranlarımızı sunarız.

BAYRAMLAŞMA PROGRAMLARI

Ramazan Bayramı münasebeti ile Siyasal Vakfı Bayramlaşma programımız bayramın 3. günü 7 Aralık 2002 tarihinde, Kurban Bayramı ise Bayramlaşma, 15 Şubat 2003-Cumartesi günü, saat: 14.00-17.00 arası vakıf merkezimizde gerçekleştirildi. O tarihte İstanbul'da bulunan mensuplarımız bu vesile ile vakıf merkezimizde bayramlaşma imkanı buldular.

SIYASAL VAKFI 2003 YILI AJANDASI

Her yıl olduğu gibi bu yıl da Siyasal Vakfı ajandası hazırlanmış bulunmaktadır. 10. Yıl anısına büyük boy ve deri ciltli olarak hazırlanan 2003 ajandasında da yine mensuplarımızın meslek, adres ve telefonlarını içeren bir fihrist yer almaktadır. Vakfımızın 2003 yılı ajandası ve üye bilgi fihristi 10.000.000 TL'lik bağış karşılığı vakfımızdan istenebilir.

KREDİ KARTI İLE BAĞIŞ SİSTEMİ

Kredi kartı ile bağış sistemi bir çok mensubumuzun destekleri ile sürmektedir. Daha önce vakfımıza katkıda bulunan mensuplarımızın bu katkıları, ulaştırılma aşamasında gecikme ve kesintiler gibi çeşitli olumsuzluklara maruz kalmakta idi. Kredi kartı ile bağış sistemimiz ile bu tür olumsuzluklar giderilmiş ve mensuplarımızın yaptıkları katkılar daha düzenli bir hale gelmiştir. Daha çok katılımla daha verimli hale geleceğine inandığımız bu sisteme desteklerinizin devamını bekliyoruz. Bu amaçla bültenimizde yer alan bilgi formunu doldurup göndermeniz ve kart bilgilerinizdeki değişiklikleri bildirmeniz bu sistemin daha verimli bir şekilde devam etmesini sağlayacaktır. Mensuplarımızın bu konudaki ilgi ve destekleri için şimdiden teşekkürlerimizi sunuyoruz.

İstanbul Vakıflar Bölge Müdür v. ADNAN ERTEM'LE RÖPORTAJ

Röportaj: Seyit Ahmet Işkın

-Sizi kısaca tanıyabilir miyiz?

-1965 yılında doğdum. İlk öğrenimimi Mercan/Erzincan'da, orta öğrenimimi ise Erzurum'da yaptım. 1983 yılında İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesine girdim ve 1987 yılında mezun oldum. 1988 yılında Vakıflar Genel Müdürlüğünde müfettiş yardımcısı olarak göreve başladım. 14 yıl süren müfettişlikten sonra, şu sıralarda İstanbul Vakıflar Bölge Müdürlüğüne vekalet etmekteyim. 1987-1990 yılları arasında Siyaset Bilimi alanında yüksek lisans yaptım. 1990-1998 yılları arasında ise Sosyal Yapı ve Sosyal Değişme alanında doktora yaptım. Öğrenciliğim, zannımca şu sıralarda öğrenim gören öğrencilerden daha hareketli ve tatmin edici geçmiştir değerlendirmesini yapabilirim. Bunun sonuçlarını bugün bile gözlemleyebilmek mümkün. Öğrencilik yıllarında arkadaşlarla olan ilişkilerimizi bugüne kadar taşıyabildik, ancak sonraki dönemlerde ne yazık ki diğer arkadaşlarda bu birlikteliğin devam ettiğine dair iddiada bulunmanın zor olduğunu düşünüyorum. Arkadaşlarımızla bugüne taşıdığımız sıcak ilişkileri değerlendirerek, öğrencilik yıllarımıza ait değerlendirmede bulunmak mümkündür.

-Mesleki kariyeriniz yanında, sizi akademik çalışma yapmaya sevk eden düşünce neydi?

-Akademik çalışmamın her iki aşamasında da çalışma alanı olarak vakıfları seçtim. Yüksek lisans

ve doktora çalışmam vakıflarla ilgilidir. Vakıflara hem siyasi tarih, hem de sosyolojik açıdan bir değerlendirme getirmek, en azından benim açımdan ilginç olmuştur. Başlangıçta akademik çalışma yapmaya pek istekli olmasam da, zamanla bunu kendimde tamamlanması gereken bir aşama olarak gördüm. Vakıflarda göreve başladığım ilk yıllarda kurumu tanımaya yönelik yaptığım araştırmalarda, kurumla ilgili bazı yönlerin herkes tarafın-

dan çok iyi bilinmediği kanaatine ulaştım. Özellikle Osmanlıdan Cumhuriyete geçiş aşamasında meydana gelen yapısal ve köklü değişiklikte vakıf kurumunun uğradığı değişimin yeterince bilinmediğini gördüm. Bu nedenle yüksek lisans çalışmasını bu dönemin siyasi tarihi üzerinde ve alınan siyasi kararların hukuki sonuçları üzerinde yapmaya çalıştım. Doktora çalışmasında da aynı konunun sosyolojik analizi üzerinde durdum. Yani bu geçiş dönemi ve münhasıran vakıf kurumunun uğradığı değişim ilgimi çekti. Akademik olmasa da bu konuda bir araştırma mutlaka yapacaktım. Hala bu çalışmamı tamamlamadığımı ve devam etmem gerektiğini düşünüyorum.

-Vakıf kurumunun toplumsal hayattaki öneminden bahsedebilir misiniz?

-Vakıflarla ilgili bütün ifadelerimde, vakıf kurumunun hayatımızdaki yerini belirtmek için Esat Arsebük Hocadan alıntı yapıyorum. Ve bu alıntıya hiç dokunmak istemiyorum. Bence en güzel şekilde

böyle anlatılır: "Osmanlı İmparatorluğu devrinde pek büyük bir inkişafa mazhar olan vakıflar sayesinde bir adam vakıf bir yerde doğar, vakıf beşikte uyur, vakıf mallardan yer ve içer, vakıf kitaplardan okur, vakıf bir medresede hocalık eder, vakıf idaresinden ücretini alır ve öldüğü zaman kendisi vakıf bir tabuta konur, vakıf bir mezarlığa gömülürdü". İfadeye hiç dokunmadım. Görüleceği üzere vakıf, insan hayatının doğumundan ölümüne kadar her safhasında var. Gerçekten Osmanlı'da vakıf kurumu toplumsal ve ekonomik hayata o kadar tesir etmiş ki, batılı siyaset bilimciler bu nedenle Osmanlı'yı "vakıflar cenneti" olarak tanımlamışlardır. Vakıfların iktisadi ve sosyal fonksiyonları, günümüz kamu hizmetleri ile örtüşmektedir. Osmanlı döneminde iç ve dış güvenlik, adalet hizmetleri ve eğitimde Enderun mektebi hariç olmak üzere bütün kamu hizmetleri vakıflar vasıtasıyla ifa edilmiştir. Dini hizmetler, eğitim, sağlık, şehircilik, bayındırlık hizmetleri, askeri hizmetlerin bir kısmı vs. vakıflar tarafından yerine getirildiğinden, bunun sonucu olarak ortaya çok önemli iktisadi ve sosyal fonksiyonlar çıkmıştır.

-Nedir bu iktisadi ve sosyal fonksiyonlar, bunu biraz açar mısınız?

-Sosyal fonksiyonları şu şekilde sıralanabilir. Sosyal çatışmayı engellemesi, gelir-servet dağılımını düzenlemesi, sosyal ilişkileri düzenlemesi, istihdamı artırıcı etkisi, yabancılaşmayı önleyici etkisi, sosyal bütünleşmeye etkisi olarak sıralanabilir. Bunlar ön plana çıkan fonksiyonlar olup, detayda kalan fonksiyonlardan da bahsedilebilir. İktisadi fonksiyonları da kapsayıcı mahiyettedir. Sosyal yardım, sosyal güvenlik, gelir-servet dağılımına etkisi ve istihdamı artırıcı etkisi bunlardan sayılabilir. Vakıf kurumu aslında insan olmanın da bir sonucudur. İnsanlık tarihinin en eski devirlerinden bu yana toplumların, kendi yapıları içinde, o topluma mensup kişilerin sosyal yardım, sosyal dayanışma, sosyal güvenlik ihtiyacını giderecek kurumlar ve mekanizmalar oluşturdukları bir gerçektir. Çünkü birey sosyal dayanışmaya, sosyal yardımlaşma ve güvenliğe ihtiyaç duyar. Sosyal yardım ve sosyal güvenlik sistemlerinin günümüz modern toplumlarında, tüm toplumu korumaya yönelik uygulamaları geçmişte, İslam toplumlarında, vakıflar tarafından yerine ge-

tirilmiştir. Vakıf kurumunu sadece tarihi işlevleri dikkate alınarak değerlendirmeye tabi tutmamak gerekir. Vakıfları insanlığın yücelmesine, hayatın güzelleşmesine, insan haysiyetine yaraşır asgari bir seviyenin sağlanmasına yardım eden kurumlar olarak da ele alınması gerekmektedir.

Osmanlı Döneminde insanlar arasındaki dayanışma vakıflar aracılığı ile sağlanmıştır. Vakıf sosyal hayatta tüm fertleri aynı duygu ve düşünce etrafında birleştirmiştir. Sosyal sınıflar arasındaki sosyo-psikolojik farklar yok denecek kadar azdır. Çünkü, en üst gelir grubundan en alt gelir grubuna kadar herkes insanlara yardımda gayret ettikleri gibi, teşekkür edilen kurumlardan da eşit ölçüde yararlanmada aynı gayreti göstermişlerdir. Vakıflar Osmanlıda yatay ve dikey toplumsal bütünleşmeyi sağlayan ender kurumlardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

-Cumhuriyet döneminde vakıflarla ilgili hangi aşamalardan geçilmiştir? Osmanlı dönemine göre önemli farklılıklar nelerdir?

-Cumhuriyet dönemine geçişte, sadece vakıflar açısından değil, bir çok kurum açısından önemli düzenlemeleri ihtiva etmektedir. Şer'i hukuk sisteminden, laik hukuk sistemine geçişte bir çok kurum gibi vakıf kurumu da etkilenmiştir. Belki de en büyük etkilenim vakıf kurumunda ortaya çıkmıştır. Bunun nedeni de biraz önce ifade ettiğimiz gibi dini ve sosyal hayatın tamamının vakıflar tarafından düzenlenmesinden kaynaklanmaktadır. Öncelikle bakanlık düzeyinde örgütlenen vakıf kurumu, genel müdürlük düzeyine indirgenmiştir. İfa ettiği hizmetlerden bir çoğu, fonksiyonel anlamda, bu hizmetleri yerine getiren kurumlara devredilmiş ve bu aşamadan sonra bu hizmetler devlet tarafından yerine getirilmiştir. Eğitim hizmetlerinin Milli eğitime, şehir hizmetlerinin belediyeye devredilmesi gibi.

Bu değişimi normal karşılamak gerekir. Fakat bu dönemde yapılan bir uygulama vakıf kurumunu derinden etkilemiştir. Cumhuriyet döneminde artık vakıf kavramı yerine tesis kavramı kullanılacaktır. Kanunda vakıf kavramı yerine tesis kavramının kullanılması her ne kadar bazı hukukçular tarafından Medeni Kanundan önce kurulan vakıflardan ayırtma endişesine bağlansa da asıl maksat bu değil-

dir. Özellikle tesis kavramının kullanılması veya vakıf kavramı değil de başka bir kavramın kullanılmış olmasını anlayabilmek için dönemin sosyal, siyasal, kültürel ve hukuki gelişmelerini iyi tahlil etmek gerekir. Çünkü vakıf kavramının kullanılmamış olması bu gelişmelerden tamamen bağımsız değildir. 19. yüzyılın ilk çeyreğinde başlayan ve bir asra varan batılılaşma çalışmaları cumhuriyetle birlikte meyvelerini vermeye başlamış ve batılı anlamda ilk ciddi adımlar hukuk alanında atılmıştır. Hukukun batılılaştırılması ve laikleştirilmesi, Türkiye'nin Avrupa toplumuna yapı bakımından yaklaştırılması alanında atılan önemli adımlardır. Cumhuriyetle birlikte vakıf müessesesi toplumda sadece dini özellikleri ile hizmet vermeye devam etmiştir. Kısaca tesis, vakıf müessesesinin laikleştirilmiş şekliyle Medeni Kanunda yer almış halidir.

Cumhuriyet sonrası vakıflarının tesis, Osmanlı Devletinden intikal eden vakıfların ise vakıf olarak adlandırıldığını görüyoruz. Cumhuriyetin ilk yıllarında iktisadi ve sosyal amaçlı vakıfların tasfiye edilerek sadece dini hizmet gören vakıfların toplumdaki faaliyet göstermesi vakıf müessesesinin git-tikçe küçülmesine ve fonksiyonlarını kaybetmesine neden olmuştur.

Tesis kavramı hukukumuzda 1967 yılına kadar yer almıştır. 41 yıllık süre içerisinde kurulan tesis sayısı 100 civarında olmakla birlikte, bu tarihten günümüze vakıf sayısında önemli artışlar meydana gelmiştir. Bugün 4500 civarında vakıf bulunmaktadır. Tesis kavramının bizatihi kendisinden kaynaklanan bu olumsuz durum fark edilmiş ve soruna neşter vurulmuştur. Tesis kavramı toplum nazarında ilk etapta vakfı çağrıştıran bir kavram değildir. Tesis sayısının çok az kalmasının belki de en önemli nedeni tesis kavramından kaynaklanmaktadır. Nitekim o dönemde konuyla ilgili olarak yazılan eserlerde bu problem ele alınmıştır. Mesela Sefer Eronat bu konu üzerinde durmakta ve halkta eski vakıf ruhunu uyandırmak için Medeni Kanunun tesisler hakkındaki hükümlerinin yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini ileri sürmektedir. Vakıf kavramının tamamen benimsenmiş bir kavram olduğunu ve Medeni Kanun'un tesisler için tayin ettiği hükümlerin yeterli olmadığını ifade etmektedir. Hatta bu yetersizlik kanunda yapılan değişikliğin gerekçesinde

yer almaktadır.

Cumhuriyet döneminde ilk kırk yıllık dönemde vakıf kavramı yerine, toplum tarafından kabul görmeyen, benimsenmeyen tesis kavramının kullanılması vakıflaşma sayısında ve vakıf hizmetlerinde önemli bir düşüşe neden olmuştur. Bu dönemde çok az sayıda vakıf (tesis) kurulmasının sonucu olarak, hiç bir sosyal fonksiyon icra edemeyen vakıf müessesesi, geçmişte var olan etkinliğini kaybetmiştir. Türk Medeni Kanunu'nda yapılan değişikliklerle, tekrar vakıf kavramının kabul edilmesi ile vakıf sayısında önemli artışlar olmuş, Osmanlı dönemindeki kadar olmasa da, iktisadi ve sosyal fonksiyonlar icra etmeye başlamıştır.

-Günümüzde Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün yapısı hakkında bilgi verir misiniz?

-Vakıflar Genel Müdürlüğü katma bütçeli bir idare olup, Başbakanlığa bağlı olarak faaliyet göstermektedir. Türkiye'nin çeşitli yerlerinde bölge müdürlüğü düzeyinde örgütlü olmuştur. Asıl görevi Osmanlıdan intikal eden vakıfların akar ve hayrat yönünü en iyi şekilde değerlendirip politikalar üretmektir. Zaten Osmanlıdan intikal eden vakıfların tümünün mütevellisi konumundadır. Akarlardan elde ettiği gelirlerle, günümüz şartlarında, vakfiye şartlarına uygun olarak hizmetler ifa etmektedir. Bu görevde en ön plana çıkan husus tarihi ve mimari özelliğe sahip vakıf eserleri restore etmek, onların hayatini devam ettirmektir. Ancak yeterli olduğu konusunda iyimser bir cevap verebilmek mümkün değildir. Bu anlamda elde ettiği gelirlerin yeterli olmadığı aşikardır. Hayır amaçlı ifa ettiği fonksiyon-

ların bazıları geçtiğimiz dönemde diğer kamu kurumlarına devredilmiştir. Görev yaptığım süre içerisinde en önemli hayır hizmeti olarak değerlendirdiğim öğrencilere yönelik ücretsiz yurt hizmetleri Milli Eğitim Bakanlığına devredilmiştir. Fakir ve garip hastaların ücretsiz yararlandıkları hastane de SSK'ya bir protokolle devredilmiştir. Hastanede fakir hastaların tedavilerine protokol çerçevesinde devam edilmektedir. SSK bünyesinde bu hizmetin ifa edilmesinin sonuçları ayrıca değerlendirilmelidir. Şu anda hayır amaçlı bir tek hizmet olarak vakıf imaretleri ve muhtaç aylıklarını gösterebiliriz. Muhtaç kişilere verilen ücretsiz yemek iki yüz yıllık bir gelenek olarak başarıyla devam etmektedir.

Ayrıca cumhuriyet sonrası kurulan bütün vakıfların denetimi Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından yapılmaktadır. Bu vakıfların yönetiminde herhangi bir müdahale söz konusu olmayıp, icraatlarının ifasında kanunların yüklemiş olduğu görevleri yerine getirmektedir. Bu tür vakıfların işlemlerinin takibi ve denetimi bugün itibarıyla Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün en önemli görevi haline gelmiştir. Asıl yoğunluk bu alanda göze çarpmaktadır.

-Tarihi süreç içerisinde geçmişten devraldığımız tarihi eserlerle ilgili olarak günümüzdeki durum hakkında bilgi verir misiniz?

-Biraz önce bu konuya değinmeye çalıştım. Devraldığımız tarihi eserlerle ilgilenen bir çok kurum var. Kültür Bakanlığı, TBMM Milli Saraylar Genel Müdürlüğü, Başbakanlık ve belediyeler gibi. Tarihi eserlerin korunması konusunda yeterli imkan ve donanımına sahip olunmadığından bu soruya ne yazık ki iyimser cevap veremeyeceğim. Kendi kurumum açısından sorunuza cevap vermem gerekirse Vakıflar Genel Müdürlüğü, envanterinde yer alan tarihi eserlerin restorasyonunda ve geleceğe intikalinde yetersiz kalmaktadır. Kaynak sıkıntısı bunun başlıca nedenidir. Bu sıkıntıyı aşabilmek için geçtiğimiz yıllarda hazırlanan tasarı sonuçlandırılmadığından bu durum devam etmektedir. Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün bir başka handikabı da bu tür tarihi eserlerin hemen hemen tamamının hayrat nitelikte olması. Yani kiraya verilip gelir elde edilememesi. Bu durum da maliyeti

vakıflara yüklemektedir. Bu nedenle genel müdürlük olarak bu tür tarihi eserlerin restorasyonunu yapabilmek için, başka kurumlara restorasyon amaçlı tahsis yapılmaktadır.

-Vakıf müfettişi olmak isteyen gençlere neler tavsiye edersiniz?

-Sadece vakıf müfettişi olarak olaya bakmak istemiyorum. Öncelikli olarak yapılması gereken yeni mezun olan veya olacak arkadaşlarımızın, hangi alanda mesleki kariyerini devam ettirmek istediğine karar vermeleridir. Ondan sonrası işi kolaylaşmaktadır. Ben mezun olduğumda kendime tek alternatif sundum. O alanda yoğunlaştım ve hazırlıklarımı o alana yönlendirdim. Tercihim doğrultusunda bir sonuç elde ettim. Müfettişlik istiyordum ve oldum. Tabii Vakıflar Genel Müdürlüğü müfettişliği öncelikli tercihlerim arasında değildi. Bunun çeşitli nedenleri vardır. O dönemde kurumu tanıımıyorduk. Ayrıca daha popüler ve özel sektöre açık müfettişlikler ilgimizi çekiyordu. Nasip burasıymış. Şimdi gelinen noktada, kurumu da tanıdığım için daha rahatlıkla ifade edebilirim, yine arkadaşlara tavsiyem daha popüler olana ve özel sektöre daha açık olana yönelsinler. Öncelikli olarak bakanlık müfettişliklerini talep etsinler. Sonuçta bakanlık müfettişlikleri her halükarda genel müdürlük müfettişliklerinden daha iyidir. Kurumların oturmuş yapıları yapılacak tercihte çok önemlidir. Yine o kurumun dışarıya yansıyan yönü de tercihleri etkilemektedir. Bütün bunları analiz ederek karar verilmelidir. Şunu rahatlıkla ifade edebilirim ki vakıf müfettişliğinin ne olduğu konusunda bir çok arkadaşımız bir fikre sahip değildir. Hiçbir fikre sahip olunmayan bir mesleğin etkinliği de o derece zayıf kalır. Ancak yine de müfettişlik olması nedeniyle, kendilerine müfettişliği gelecek olarak tayin edenlere, vakıf müfettişliğini tavsiye edebilirim. Vakıf müfettişi olmak isteyenlerin öncelikli olarak kurumu tanımaları ve sınavlarda vakıf mevzuatına da çalışmalarını gerekmektedir.

-Zaman ayırdığınız için teşekkür ederiz.

-Ben teşekkür ederim.

VAKIFLARIN VERGİ KARŞISINDAKİ DURUMU - II*

İsmail GERÇEK

Yeminli Mali Müşavir

2.3. VAKIFLARIN MALVARLIĞI VE TARAF OLDUĞU MUAMELELERİN VERGİLENDİRİLMESİ

Vakıflar tanımları gereği, amaçlarını gerçekleştirmek için bir kısım mallar edinirler ve faaliyetlerini sürdürürken çeşitli muamelelerde bulunurlar. İşte edindikleri bu mallar ve yaptıkları muameleler vakıfları çeşitli servet ve muamele vergileri ile karşı karşıya getirir.

2.3.1. Emlak Vergisi Kanunu:

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 1 ve 12'nci maddelerine göre, Türkiye sınırları içinde bulunan bina, arazi ve arsalar emlak vergisine tabidirler. Emlak vergisinin mükellefi bu bina, arazi ve arsaların maliki, varsa intifa hakkı sahibi, her ikisi de yoksa bunlara malik gibi tasarruf edenlerdir.⁽¹⁾

Bu hüküm gereğince vakıflar da kendilerine ait olan bina, arazi ve arsalar bakımından emlak vergisi mükellefidirler.

Ancak, Kanunun 4/u ve 14/g maddeleriyle, belediye ve mücavir alan sınırları dışında bulunan bina ve araziler kiraya verilmemek şartıyla daimi olarak vergiden istisna edildiğinden, vakıflara ait olup bu özellikleri taşıyan binalar ve araziler emlak vergisine tabi değildirler. Vakıflara ait bu binaların ticari, sınai ve turistik amaçlı kullanılması halinde emlak vergisine tabidirler.

Aynı şekilde, Kanunun 4/f maddesi uyarınca, kazanç gayesi olmamak şartıyla, vakıflar tarafından işletilen hastane, dispanser, sağlık, rehabilitasyon, teşhis ve tedavi merkezleri, sanatoryum, prevantoryum, öğrenci yurtları, düşkünevleri, yetimhaneler, revirler, kreşler, kütüphaneler ve benzerleri için kullanılan binalar emlak vergisine tabi değildirler.

Bunların dışında özel olarak,

-Mazbut vakıflara ait binalar⁽²⁾

-Kiraya verilmemek ve vakıf senedindeki amaca tahsis edilmek şartıyla Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflara ait binalar,⁽³⁾

- Türk Silahlı Kuvvetlerini (Jandarma Genel Komutanlığı dahil) güçlendirmek amacıyla kurulmuş vakıflara

ait binalar,⁽⁴⁾ arazi ve arsalar⁽⁵⁾ daimi olarak emlak vergisinden istisnadırlar.

2.3.2. Katma Değer Vergisi Kanunu:

Katma Değer Vergisinin konusuna giren işlemler, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 1'inci maddesinde tanımlanmıştır. Anılan maddeye göre, esas itibarıyla, Türkiye'de yapılan ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetler katma değer vergisinin konusuna girmektedir.

Vakıflar tanımları gereği, bir malın belli bir gayeye tahsisi sonucu meydana geldiklerinden ve bu gaye de özünde ticari nitelik taşımadığından, katma değer vergisi mükellefi olmamaları beklenir.

Bununla birlikte, vakıflar katma değer vergisi ödeyicisidirler. Zira, katma değer vergisinin yapısı indirim mekanizmasına dayanmakta olup; mükellef aldığı mal ve hizmetler için satıcıya katma değer vergisi ödemekte, sattığı mal ve hizmetlerden dolayı ise alıcıdan katma değer vergisi tahsil etmekte, kendisinin o mal ve hizmete kattığı artı değere isabet eden aradaki farkı da vergi idaresine ödemektedir. Bu mekanizma gereği kendisi katma değer vergisine tabi teslim ve hizmet yapmayan vakıflar mükellef olmamakta, ancak alımları nedeniyle ödedikleri katma değer vergisini indirim yoluyla telafi edemediklerinden vergi üzerlerinde kalmakta ve vergi ödeyicisi olmaktadır.

Katma Değer Vergisi Kanununda vakıflara yönelik bazı özel düzenlemelere de yer verilmiştir:

a) Kanunun 1/3-g maddesinde, vakıflara ait veya tabi olan veyahut bunlar tarafından kurulan veya işletilen müesseselerin ticari, sınai, zirai ve mesleki nitelikteki teslim ve hizmetlerin katma değer vergisine tabi olduğu hükme bağlanmıştır. Bu nedenle, vakıfların sayılan niteliklerde teslim ve hizmet yapmaları halinde bu işlemler için katma değer vergisi hesaplamaları ve vergi dairesi nezdinde katma değer vergisi mükellefiyeti tesis ettirerek beyanda bulunmaları gerekir.⁽⁶⁾

b) 17/1 ve 2'nci maddelerinde, münhasıran Bakan-

lar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıfların;

-ilim, fen ve güzel sanatları, tarımı yaymak, ıslah ve teşvik etmek amacıyla yaptıkları teslim ve hizmetleri,

-tiyatro, konser salonu, kütüphane, sergi, okuma ve konferans salonları ile spor tesisleri işletmek veya yönetmek suretiyle ifa ettikleri kültür ve eğitim faaliyetlerine ilişkin teslim ve hizmetleri,

-hastane, nekahathane, klinik, dispanser, prevantoryum, sanatoryum, kan bankası ve organ nakline mahsus bankalar, anıtlar, botanik ve zooloji bahçeleri, parklar ile veteriner, bakteriyoloji, seroloji ve distofajin laboratuvarları gibi kuruluşlar, öğrenci veya yetiştirme yurtları, yaşlı ve sakat bakım ve huzur evleri, parasız fakara aş evleri, düşkünevleri ve yetimhaneleri işletmek veya yönetmek suretiyle ifa ettikleri kuruluş amaçlarına uygun teslim ve hizmetleri,

-kanunların gösterdiği gerek üzerine bedelsiz yaptıkları mal teslimi ve hizmet ifaları,

katma değer vergisinden istisna edilmiştir.

c) 17/2'nci maddenin (b) bendinde ise, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflara yapılan bedelsiz mal teslimi ve hizmet ifaları vergi dışı bırakılmıştır. Buna göre, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflara katma değer vergisi mükellefleri tarafından yapılacak bedelsiz mal teslimi ve hizmet ifaları üzerinden emsal bedel dikkate alınarak katma değer vergisi hesaplanmayacaktır.

2.3.3. Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu:

7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanununun 1'inci maddesine göre, Türkiye Cumhuriyeti tabiiyetinde bulunan gerçek ve tüzel kişilere ait mallar ile Türkiye'de bulunan malların veraset tarihiyle veya herhangi bir suretle olursa olsun ivazsız bir tarzda (bir bedel alınmaksızın) bir kişiden diğer kişiye intikali veraset ve intikal vergisine tabidir.

Aynı Kanunun 3'üncü maddesinin (a) ve (b) bentlerinde ise; kamu idareleri, emekli ve yardım sandıkları, sosyal sigorta kurumları, kamuya yararlı dernekler, siyasi partiler ve bunlara ait olan veya bunların aralarında kurdukları teşekküllerden kurumlar vergisine tabi olmayanlar ve bu sayılanlar dışında kalan tüzel kişiliklere ait olup umumun istifadesi için ilim, araştırma, kültür, sanat, sıhhat eğitim, din, hayır, imar, spor gibi maksatlarla kuralan teşekküller veraset ve intikal vergisinden muaf tutulmuşlardır. Ayrıca, aynı Kanunun 4/f maddesinde, sayılan bu tüzel kişiliklerin statüleri gereğince maksatları için usulüne uygun olarak yaptıkları yardımlar da vergiden istisna edilmiştir.

Bu hükümlere göre, yukarıda belirtilen amaçlar için kurulan ve faaliyet gösteren vakıflara veraset ve bağış suretiyle intikal edecek mallar için söz konusu vakıflardan veraset ve intikal vergisi alınmayacak; yine bu vakıf-

ların amaçları doğrultusunda yaptıkları yardımlar dolayısıyla da bu yardımları alanlar vergiye tabi tutulmayacaktır.

Öte yandan, Kanunun 4/k maddesinde, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflara kuruluşu için veya kurulduktan sonra tahsis olunan malların veraset ve intikal vergisinden istisna olduğu hüküm altına alınmak suretiyle, kuruluş amacına bakılmaksızın Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan bütün vakıflara tahsis olunan mallar vergi dışı bırakılmıştır.⁽⁷⁾

Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmamış olan ve Kanunun 3'üncü maddesinin (a) ve (b) bentlerinde belirtilen amaçlar dışında başka maksatlarla kurulmuş olan vakıflar ise, kendilerine veraset ve bağış suretiyle intikal edecek mallar için veraset ve intikal vergisi ödemek zorundadırlar.

2.3.4. Damga Vergisi Kanunu:

488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 1'inci maddesinde, Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıtların damga vergisine tabi olduğu; 9'uncu maddesinde ise, (2) sayılı tabloda yazılı kağıtların vergiden istisna olduğu hükme bağlanmıştır.

Kural olarak, (1) sayılı tabloda yazılı kağıtlardan birisinin vakıflar tarafından düzenlenmesi veya bu kağıtlara imza konulması halinde vakif açısından damga vergisi mükellefiyeti doğar.

Kanunda vakıflar için genel bir muafiyet hükmü bulunmamaktadır. Ancak özel olarak, (2) sayılı Tablonun V/19'uncu sırasında, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıfların kuruluş işlemlerinde düzenlenen her türlü kağıtlarla, Türk Silahlı Kuvvetlerini (Jandarma Genel Komutanlığı dahil) güçlendirmek amacıyla kurulmuş vakıfların her türlü işlemlerinde düzenlenen kağıtlar damga vergisinden istisna edilmişlerdir.⁽⁸⁾

2.3.5. Harçlar Kanunu:

492 sayılı Harçlar Kanununda, çeşitli kurumlar nezdinde yapılan bazı işlemler (yargı, noter, tapu ve kadastro işlemleri v.s) için harç yükümlülüğü getirilmiştir. Harca tabi işlemler ve alınacak harç oran ve miktarları Kanuna ekli tarifelerde belirlenmiştir.

Kural olarak vakıflar, Harçlar Kanunu kapsamına giren herhangi bir işlem yaptırılmaları halinde o işlem için öngörülmuş olan harcın mükellefi olurlar.

Bununla birlikte, Kanunda, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıfların,

-kuruluş muameleleriyle bu vakıflara yapılacak bağışlamaların noter işlemleri noter harcından,⁽⁹⁾

-iktisap edecekleri gayrimenkullerin ve sair aynı hakların tescilleri ve şerhi gerektiren işlemleriyle bu vakıflara ait tesislerin ve bu tesislerin sonradan iktisap edecekleri gayrimenkullerin ve sair aynı hakların tescilleri ve şerhi gerektiren işlemleri ve bunların terkinleri tapu

ve kadastro harcıları⁽¹⁰⁾ müstesna tutulmuşlardır.

2.3.6. Diğer Kanunlar:

Yukarıda vakıfların malvarlıkları ve muameleleri nedeniyle muhatap oldukları vergilerden ilgili Kanunlarda münhasıran vakıflara ilişkin düzenlemeler bulunanlar açıklanmıştır.

Bu açıklananlar dışında, vakıflar ayrıca, edindikleri motorlu araçlar için 1318 sayılı Taşıt Alım Vergisi Kanununda düzenlenen taşıt alım vergisi ve 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanununda düzenlenen motorlu taşıtlar vergisi, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan binaları nedeniyle 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda düzenlenen çevre temizlik vergisi mükellefidirler.

3-VAKIFLARA AİT İKTİSADİ İŞLETMELERİN VERGİLENDİRİLMESİ

Vakıflar kuruluş gayelerini gerçekleştirmek için zaman zaman ya bizzat kendileri veya kurdukları ayrı iktisadi işletmeler vasıtasıyla kazanç getirici faaliyetlerde bulunmaktadır. Vakıflar tarafından yapılan bu faaliyetler vergi mevzuatımız açısından vakıflara yeni ve farklı mükellefiyetler getirmektedir.

3.1. Kurumlar Vergisi Kanunu:

5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 1'inci maddesinin (d) bendinde, vakıflara ait iktisadi işletmelerin kurumlar vergisi mükellefi oldukları hükme bağlanmıştır.

Kanunun 4 ve 5'inci maddelerine göre, aşağıdaki şartları taşıyan işletmeler ile aynı mahiyetteki yabancı işletmeler vakıfların iktisadi işletmesi kabul edilerek vergiye tabi tutulacaktır:

- İşletmenin vakfa ait veya bağlı olması,
- Sermaye şirketi (Anonim Şirket, Limited Şirket, Sermayesi Paylara bölünmüş komandit şirket) veya kooperatif şeklinde kurulmamış olması,
- Devamlı surette ticari, sınai ve zirai faaliyette bulunması.

Bu özellikleri taşıyan işletmelerin;

- Kazanç gayesi gütmemeleri,
- Faaliyetlerinin kanunla tevdi edilmiş görevler arasında bulunması,
- Tüzel kişiliklerinin bulunmaması,
- Bağımsız muhasebelerinin olmaması,
- Kendilerine tahsis edilmiş sermayelerinin veya işyerlerinin bulunmaması,

kurumlar vergisi mükellefi olmalarına engel teşkil etmemektedir.

Bu durumda, vakıflara ait veya bağlı olan ve faaliyeti devamlı bulunan, sermaye şirketi ve kooperatif statüsünde kurulmamış olan ticari, sınai ve zirai işletmelerin vakıflara ait iktisadi işletmeler olarak kabul edilmesi

gerekir.⁽¹¹⁾

Bir iktisadi işletmenin vakfa ait olması, bu işletmenin faaliyetinin vakıf tarafından organize edilmesini ve doğrudan doğruya işletilmesini ifade eder. Bağlı olma ise, işletmenin idaresinde vakfın yetkili olması demektir.⁽¹²⁾

Vakıflara ait veya bağlı iktisadi işletmelerin vergiye tabi olup olmadığının belirlenmesinde bunların devamlı surette ticari, sınai ve zirai faaliyette bulunup bulunmadıklarının tespiti büyük önem arz etmektedir.

Ticari ve sınai faaliyetlerin neler olduğu Türk Ticaret Kanununun 11-13'üncü maddelerinde ticari işletmeye bağlanmak suretiyle açıklanmıştır. Türk Ticaret Kanununa göre, ticarethane veya fabrika ya da ticari şekilde işletilen diğer müesseseler ticari işletme sayılır. Ticari işletmenin yaptığı işler de ticari faaliyet kabul edilir. Türk Ticaret Kanunu anlamında ticari işletmenin temel unsurları; gelir sağlamanın amaç edinilmesi, devamlılık, esnaf faaliyetinin sınırlarının aşılması ve faaliyetinin bağımsız olmasıdır.⁽¹³⁾

Zirai faaliyet ise, Gelir Vergisi Kanununun 52'nci maddesinde, arazide, deniz, göl ve nehirlerde, ekim, dikim, bakım, üretme, yetiştirme ve ıslah yollarıyla veya hut doğrudan doğruya tabiatın istifade etmek suretiyle nebat, orman, hayvan, balık ve bunların mahsullerinin istihsalı, avlanması, avcılığı ve yetiştiricileri tarafından muhafazası, taşınması, satılması veya bu mahsullerden sair bir şekilde faydalanılması olarak tanımlanmıştır.

Vergi mevzuatı açısından, ticari ve sınai faaliyetler Türk Ticaret Kanununa göre çok daha geniş kapsamlıdır.⁽¹⁴⁾ İktisadi işletme, ticari işletmeyi de içine alan geniş bir kavramdır. Dolayısıyla, bedel mukabilinde sürekli olarak satış veya hizmet yapılması tek başına iktisadi işletmenin mevcudiyetini göstermeye yeterlidir. Bu bedelin sadece maliyeti karşılayacak ölçüde olması (kar edilmemesi) veya sağlanan karın vakfın amaçlarına tahsis edilecek olması sonucu etkilemez.⁽¹⁵⁾

47 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde; iktisadi işletmenin tanımı içinde yer alan devamlı olarak yapılan ticari, sınai veya zirai faaliyetten söz edebilmek için bu işletmenin tedavül ekonomisine katılması, başka bir ifadeyle işletmede üretilen malların veya verilen hizmetin bir bedel karşılığı satılmış olması gerektiği, aksi halde diğer unsurlar var olsa dahi bir iktisadi işletmenin varlığından söz edilemeyeceği belirtilmiştir.

Vakıflara ait veya bağlı iktisadi işletmelerin vergiye tabi olması için ticari, sınai ve zirai faaliyetlerinin devamlılık göstermesi şarttır. Bu tür faaliyetlerin arzi olarak yapılması halinde kurumlar vergisi mükellefiyeti doğmaz. Devamlılığı belirleyen işin süresi değil niteliğidir. Örneğin belli mevsimde işletilen tatil köyü işletmeciliği niteliği itibarıyla devamlılık gösteren bir ticari faaliyettir.⁽¹⁶⁾ Diğer yandan, devamlılıkta önemli olan fiili de-

vamlılıktan çok devamlılık kasıt ve niyetidir. Devamlılık kasıt ve niyeti, devamlılığın subjektif ölçüsüdür. Objektif ölçü ise, "ticari bir organizasyonun" varlığıdır. Ticari organizasyon, sermaye tahsisi, işyeri açılması, personel istihdamı gibi unsurların yerine getirilmesi suretiyle kurulur.⁽¹⁷⁾ Vergi idaresi, faaliyetin bir vergilendirme döneminde birden çok defa tekrarlanmış olmasının da devamlılığı gösterdiğini kabul etmektedir.⁽¹⁸⁾

Uygulamada, vakıflar tarafından yürütülen faaliyetlerin devamlı bir ticari, sınai ve zirai faaliyet olup olmadığını, dolayısıyla, vakıflara ait veya bağlı bir iktisadi işletmenin bulunup bulunmadığını tayin etmek her zaman kolay olmamaktadır. Bu nedenle, zaman zaman vergi idaresinin ve yargının birbiriyle çelişen görüş ve kararlarıyla karşılaşabilmektedir. Dolayısıyla, her faaliyet kendi içinde değerlendirilerek iktisadi işletme meydana getirip getirmediğine karar verilmeli; tereddütü durumlarda vergi idaresinden görüş alınmalıdır.

Aşağıda, uygulamada vakıflarca yürütülen hangi faaliyetlerin iktisadi işletme sayılacağına ilişkin vergi idaresinin görüşünü ortaya koyan örnekler verilmiştir.⁽¹⁹⁾

- Vakıfların eğitim ve sağlık hizmetleri vermek üzere gerekli tesisleri kurarak (okul, hastane, sağlık ocağı gibi) faaliyette bulunması ve bu hizmetlerini bir bedel karşılığı olmaksızın yerine getirmesi halinde, bu faaliyetler dernek ve vakfa bağlı iktisadi işletme olarak nitelendirilmeyecektir. Ancak, sözlü edilen eğitim ve sağlık hizmetlerinin yerine getirilmesi için yapılan masrafların hizmet verilenlerden tahsil edilmesi veya bu kişilerden veya ailelerinden bağış yoluyla alınması veya çok düşük bir bedelin alınması durumunda, bu faaliyetler, dernek veya vakfa ait iktisadi işletme olarak kabul edilecek ve kurumlar vergisine tabi olacaktır.⁽²⁰⁾

- Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından makbuz karşılığı bağış olarak toplanan kurban derisi ve bağırsakların satışı, bunların nakde dönüştürülmesi işlemi olup, bir ticari faaliyet söz konusu değildir. Bu nedenle, bu faaliyet dolayısıyla iktisadi işletme oluşmadığından kurumlar vergisi mükellefiyeti aranılmayacaktır.⁽²¹⁾

- Vakfa bağış yoluyla intikal eden gayrimenkullerin belirli aralıklarla kiraya verilmesi işleminin iktisadi işletme oluşturacak ticari bir organizasyonu gerektirecek düzeyde ve kapsamda olmaması nedeniyle kira gelirleri dolayısıyla kurumlar vergisi beyannamesi vermesi söz konusu değildir.⁽²²⁾

- Vakfın gelir sağlamak amacıyla yaptığı egsoz gazı ölçümü faaliyetlerinin devamlılık arz etmesi ve bir ücret karşılığı yapılması nedeniyle Vakfa ait bir iktisadi işletmenin oluşacağı açıktır. Dolayısıyla, bu işletmenin faaliyetlerinden elde edilecek kazançların kurumlar vergisine tabi tutulması gerekir.⁽²³⁾

- Dernekler tarafından bir vergilendirme döneminde birden fazla çay, yemek, tiyatro, kermes, konser gibi faaliyetlerin düzenlenmesi ve bu faaliyetlerden dolayı gelir elde edilmesi nedeniyle derneklere ait bir iktisadi işletme olduğundan, söz konusu iktisadi işletmenin kurumlar vergisi mükellefiyetinin tesis edilmesi gerekir.⁽²⁴⁾

- Derneklere ait ve bağlı çay ocağı, büfe ve lokal işletmesi iktisadi işletme sayılır ve kurumlar vergisine tabidir.⁽²⁵⁾

- Vakıf tarafından kitap yayınlanması ve bunun satışı vakfa ait iktisadi işletmeyi oluşturur.⁽²⁶⁾

- Vakıf tarafından çıkarılan ve bedelsiz dağıtılan dergiye bedeli karşılığında reklam alınması halinde dergi yayını, vakfa ait iktisadi işletme oluşturacaktır.⁽²⁷⁾

3.2. Diğer Vergi Kanunları:

Vakıflara ait iktisadi işletmeler kurumlar vergisi mükellefi olmaları nedeniyle, diğer vergi kanunları bakımından aynen anonim şirketler, limited şirketler vs. kurumlar vergisi mükellefleri gibi değerlendirilirler. Vergi mevzuatımızda, vakıflara ait iktisadi işletmelere münhasır herhangi bir muafiyet ve istisna hükmü mevcut değildir. Dolayısıyla, defter tutma ve belge düzeni bakımından kurumlar vergisi mükelleflerinin tabi olduğu zorunluluklara uymaları ve katma değer vergisi başta olmak üzere diğer vergi kanunlarındaki mükellefiyetleri yerine getirmeleri gerekir.

¹⁷ Bu yazının 1. Kısmı Sosyal Vakıf Bülteninin 13 sayısında yayımlanmıştır.

¹⁸ Emlak Vergisi Kanunu, md. 3, 13

¹⁹ Emlak Vergisi Kanunu, md. 4/a

²⁰ Emlak Vergisi Kanunu, md. 4/b

²¹ Emlak Vergisi Kanunu, md. 4/c

²² Emlak Vergisi Kanunu, md. 14/f

²³ Vakıflar açısından vergi mükellefiyeti doğuran işletmeler konusunda bu yazının "Müfessat An İktisadi İşletmelerin Vergilendirilmesi" bölümünde açıklanması yapılmıştır.

²⁴ Mevcut düzenlemelere göre, vakıflara ancak karlılıktan sonra belli şartlar sağlanarak kopulaşma muafiyeti tanınabilmektedir. Bu nedenle, karlılıklarından önce veya karlılıkları kapanmasında hiçbir vakfın vergi muafiyeti bulunmayacağından, "karlılık için" telos oluşan malların cizmet ve intikal resminden muafiyetle tutulması ilerde mümkün değildir.

²⁵ Dipnot 7'de açıklanan yedekte (2) sayılı Tebliğin VI/9'uncu maddesinde istisnaya açıklama olarak yer alır.

²⁶ Harçlar Kanunu, md. 38 (Dipnot 7'de açıklanan nedenle, bu istisnaya "harçlar muafiyetlerine" ilişkin kısmının uygulanabilirliği yoktur.)

²⁷ Harçlar Kanunu, md. 39/b

²⁸ 47 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği: 57-d

²⁹ Mehmet MAÇ, Kurumlar Vergisi, Demet yayıncılık A.Ş. İstanbul, 1999, sf.20

³⁰ Şahin KIZILÖZ, Kurumlar V. Kanunu ve Uygulanması, Vakıflar Yayı. Ankara,2000,

Cilt 1, sf.106.

³¹ Gelir Vergisi Kanunu, md.37

³² Mehmet MAÇ, a.g.e., sf.22

³³ Maliye Bakanlığının 21/11/1989 tarihli, 22124/211 sayılı Mektuzu

³⁴ A.S. KARARSLAN, Dernek ve Vakıflar ile Benzer An İktisadi İşletmelerin Vergi

Karşısındaki Durumu, Vakıflar Dergisi Mayıs 2001 sayısındaki, sf.72

³⁵ Maliye Bakanlığının 28/02/2000 tarihli, 12192 sayılı Mektuzu

³⁶ Örnekleme bir kurumda demokle ait iktisadi işletmeden söz edilmekte ise de vergilendirme bakımından dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmeler aynı nitelikteki tapaklarında aynı faaliyetin vakıf tarafından yürütülmesi halinde vakfa ait iktisadi işletme sayılacağı için buraya alınmıştır.

³⁷ 47 seri no.lu Kurumlar Vergisi Kanunu Genel Tebliği

³⁸ 19/10/1999 tarihli, 44094 sayılı Maliye Bakanlığı Mektuzu

³⁹ 23/02/2001 tarihli, 11154 sayılı Maliye Bakanlığı Mektuzu

⁴⁰ 04/02/1997 tarihli, 3927 sayılı Maliye Bakanlığı Mektuzu

⁴¹ 05/02/2001 tarihli, 12192 sayılı Maliye Bakanlığı Mektuzu

⁴² 02/09/1997 tarihli, 37144 sayılı ve 27/06/2000 tarihli, 31047 sayılı Maliye Ba.

Mektuzaları

⁴³ 15/12/2000 tarihli, 9249 sayılı Ankara Defterdarlığı Mektuzu (KARARSLAN,

a.g.e., sf.74)

⁴⁴ 27/10/1999 tarihli, 8699 sayılı Ankara Def. Mektuzu (KARARSLAN, a.g.e.,

sf.75)

KAMUDA İNSAN KAYNAKLARI PLANLAMASI VE NORM KADRO ÇALIŞMALARINA İLİŞKİN BİR DEĞERLENDİRME

Yrd. Doç. Dr. Mahmut Demirkan*

* Sakarya Üniversitesi, İ.İ.B.F. Öğretmen Üyesi, 1987 İ.U. SBF Mezunu.

1980'lerin başından itibaren dünyada yaşanan hızlı değişim ve dönüşüm süreci ve getirmiş olduğu yeni yönetim yaklaşımları, hem özel kesimde hem de kamu kesiminde hemen her etkinliğin odak noktasına insanı yerleştirmiştir. Bu ortamda her iki kesim için de insan kaynaklarının kullanımı stratejik bir fonksiyon olarak gelişmeye başlamış, sahip olunan insan kaynakları da stratejik bir unsur olarak önem kazanmıştır. Bu durum geçmişte sermaye ve hammadde gibi diğer ekonomik kaynakların planlanmasına verilen önemin insan kaynakları için de, hem de daha ciddi bir biçimde yapılmasının gereğini ortaya koymuştur. Böylece, insan kaynağının sağlanmasından kullanımına kadar pek çok konunun yeniden ele alınması zorunlu olmuş, insan kaynaklarının (insangücü, personel veya beşeri kaynakların) planlaması da ayrı bir önem kazanmıştır.

Bu kısa metinde insan kaynakları planlamasının tanım ve anlamına ilişkin genel bir çerçeve çizildikten sonra kamu yönetiminde insan kaynakları planlamasının çok önemli bir bölümünü oluşturan ve yaklaşık iki yıldır sürdürülmekte olan norm kadro uygulamaları ana hatlarıyla değerlendirilmeye çalışılacaktır.

İnsan Kaynakları Planlaması

Genel anlamda insan kaynakları planlamasını; organizasyonların (kamu yada özel) insan kaynağını bulmak, seçmek, yerleştirmek, kullanmak ve geliştirmek üzere uygulamış oldukları stratejilerin bütünü şeklinde tanımlamak mümkündür. W. French, insan kaynakları planlamasını "bir örgütün gereksinim duyduğu, nicelik yönünden yeterli, nitelik yönünden geçerli, görevler yönünden tutarlı, zamanlama yönünden uygun, ekonomik yönden hesaplı insan kaynaklarının elde edilmesi süreci" olarak tanımlar (Aktaran; Can ve diğerleri, 1995; 90). İnsan kaynakları planlaması kavramı, esas itibarıyla bir örgütün gereksinime duyduğu işgören miktarının sayıca saptanmasından örgütte personel ile ilgili her türlü işlemin belli bir sıraya göre düzenlenmesine kadar geniş, değişik

ve çeşitli nitelikte anlamlara çekilmektedir (Kaynak, 1996; 8).

Buna göre insan kaynakları planlaması ile organizasyonlarda mevcut insan kaynaklarının yapısal özellikleri ve gelecekteki insan kaynakları ihtiyacı araştırılıp gelecekte hangi birimlerde, ne tür işlerde, hangi nitelikte ve ne kadar sayıda insanın istihdam edileceği kurumsal hedefler göz önünde bulundurularak tahmin edilmektedir.

İnsan kaynakları planlaması, işletmelerin insan kaynaklarına ilişkin öngöründe bulunmaları sürecidir. Ancak, planlanacak olan şeyin insan ve/veya doğrudan insanları ilgilendiriyor olması insan kaynakları planlamasının temel sorunu olarak karşımıza çıkmaktadır. Yani, planlamanın teknik veya sayısal boyutlarının yanında davranışsal veya diğer bir deyişle psikolojik ve sosyal boyutlarının bulunması insan kaynakları planlayıcıların güç durumunda bırakmaktadır. Bir görüşe göre, insan kaynakları kurumdaki insanların işe alımı, geliştirilmesi, yönetimi ve motivasyonuna stratejik bir yaklaşım uygulanması üzerinde durur. İnsan kaynakları planlaması da stratejik bir bakış vasıtasıyla bu amaçların başarılmasına hizmet eder. Bu doğrultuda sayısal olmaya özen gösterirken özellikle insanların motivasyonuna, kişisel ve insani olana daha çok önem verir (Bramham,1989;8).

Norm Kadro Çalışmaları

Norm kadro çalışmaları, kamu personel yönetiminin altyapısını ve insan kaynakları planlamasının esasını oluşturmaktadır. Bu çalışmalarda kamu hizmetinin etkin ve verimli yürütülmesi amacıyla insan kaynaklarının (kadroların) kamu kurum ve kuruluşlarındaki hizmetin gereklerine uygun olarak belirlenmesi, gelecekteki değişikliklerin de bu doğrultuda yapılması öngörülmektedir.

Buna göre norm kadro; kamu kurum ve kuruluşlarının görevlerini etkin ve verimli bir şekilde yerine getirebilmeleri için nitelik ve nicelik yönünden uygun insan kaynağının temini ve bu doğrultuda yapılan çalışmaların

tümü olarak tanımlanabilir.

Bu tanım doğrultusunda norm kadro düzenlemelelerinden beklenen yararlar şu başlıklar altında sıralanabilir:

1. Norm kadro çalışması, personel seçimi ve terfisinde kadro veya işin gereklerine uygun nitelikte insanların bulunup istihdam edilmesine imkan tanır. Bu aynı zamanda objektif olmayı ve adaleti gerektirir ve dolayısıyla yönetime güven sağlar.

2. Yönetimin mevcut personelin kadrolarına ilişkin eksikliklerini görmesine ve onların bilgi ve becerilerini en uygun ölçüde kullanıp değerlendirilmesine yardımcı olur. Bu doğrultuda mevcut personelin eğitim ihtiyacı analizlerinin yapılabilmesi de mümkün olur.

3. Norm kadro ile kadro unvanları belirginleştirilir ve standartlaştırılır. Kadrolara ilişkin oluşabilecek karışıklıklar ve yanlışlıklar giderilebilir, kadro ilerleme ve derece yükseltilmesinde liyakat sistemi kuralları işletilebilir.

4. Kamu personel yönetiminde insan kaynakları ihtiyacının tespitinden personelin yerleştirilip geliştirilmesine kadar sistematik bir süreç izlenir. Böylece personele ilişkin düzenlemeler belli bir plan ve program dahilinde yürütülür, sorunların tanı ve çözümü kolaylaşır.

5. Personel giderlerinin gerçeğe uygun olarak önceden saptanması ve buna göre bütçe işlemlerinin yapılması mümkün olur.

6. Kurumlar arasında kadro ve mesleklerin tanımlanmasından, bunlara ilişkin belgelerin düzenlenmesine, ücretlerden eğitim ihtiyaçlarının giderilmesine kadar bir çok konuda kamu yönetiminde bir standart oluşturulabilir. Böylece kamu hizmetinin yerine getirilmesinde etkinlik ve verimlilik artışı yanında, adalet ve kurumlar arası uyum sağlanabilir.

7. Norm kadro çalışması bir takım istatistiklerin düzenli olarak tutulmasını zorunlu kılmaktadır. İşe ve personele ilişkin gerekli istatistiksel verilerin zamanında hazırlanması karar vericilerin işlerini zamanında ve doğru olarak yapmalarına imkan tanır.

8. Norm kadro çalışmaları bir takım tanımlama ve sistemleştirme faaliyetlerini içerdiğinden işe ve işin yapılışına ilişkin belirsizlikleri ortadan kaldırır. Belirsizlikler insanların değişime direncini arttırdığından kamu yönetiminde bir takım işlerin açık ve net bir şekilde yapılması hem değişimi kolaylaştırır, hem de güveni artırır.

Ana başlıklarla sıralanan bu ve benzeri yararları doğal olarak norm kadro uygulamalarının başarısı belirleyecektir. Bu anlamda başarıya etki eden ve mevcut uygulamalar sonunda ortaya çıkan sorunlara değinmeden ve sürecin bir değerlendirmesini yapmadan, önce uygulamanın başlangıç gerekçelerine bakmakta yarar vardır.

Norm kadro sisteminin tarihçesi her ne kadar çok

eski zamanlara kadar uzatılıyor olsa da (Kalkandelen) bugünkü uygulamaların kaynağını VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planı oluşturmaktadır. Buna göre; Planın, "Kamu Yönetiminin İyileştirilmesi ve Yeniden Yapılandırılması" başlığı altında konuya ilişkin mevcut durum değerlendirilerek aksak ve eksik yönlerin giderilmesinin gerektiğinden bahsedilmektedir. Amaç, İlkeler ve Politikalar başlığı altında ise; "kamu yönetiminin yeniden yapılandırılmasında verimlilik, etkinlik ve tutumluluğun dolayısıyla da performans artırılması" vurgulanarak devamında şu ifadelere yer verilmektedir:

.... kamu kurum ve kuruluşlarında görev ve teşkilat yapıları arasında uyum sağlanması, gerekli sayı ve nitelikte personel istihdamı, personelin bilimsel ve teknolojik gelişmeler ışığında eğitiminin sağlanması, çalışanların performansını etkin bir şekilde ölçen bir sisteme kavuşturulması, yetki devri ve esneklikle beraber hesap verme sorumluluğunun ve yönetsel saydamlığın güçlendirilmesi; kamu yöneticilerinin ve çalışanların politika ve strateji oluşturma kapasitesinin geliştirilmesi ve kamu hizmetlerinin sunumunda kalite anlayışının ve bu amaca yönelik yönetsel yöntemlerin yerleştirilmesi temel ilkeler olacaktır.

Personel rejimi konusunda, norm kadrolara ve objektif seçme kriterlerine dayalı bir istihdam politikasının izlenmesi, kariyer ve liyakatin esas alınması, mevcut çok sayıda ödeme kalemini içeren karmaşık ücret sisteminin vazgeçilerek, ortak ve eşit işe eşit ücret ilkesine dayalı bir sisteme geçilmesi, sendikal hakların geliştirilmesi esas alınacaktır.

Tüm kamu kuruluşlarının norm kadroları tespit edilerek, kadro veya pozisyon ihdasları buna göre yapılacaktır. Taşra teşkilatı bulunan kuruluşların, il veya bölge teşkilatlarındaki kadrolar da bu kısıtlara göre tespit edilerek, kadroların belirli bölgelerde yığılması önlenerek, yapılan hizmetlere göre kadrolar ihdas edilecektir. Kurum farklılığı gözlemlenmeden bütün kadro ve pozisyonların Kanunla ihdas edilmesi sağlanarak, önceden belirlenen norm kadro sayısı, olaganüstü bir hizmet genişlemesi olmadan artırılmayacaktır. Bu bağlamda, 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname gözden geçirilerek, yukarıda belirtilen kısıtlara uygun şekilde yeniden düzenlenmesi sağlanacaktır (VII. Beş Yıllık Kalkınma Planı).

Görülüyor ki, bugünkü norm kadro uygulamalarının temel gerekçesini; yukarıda vurgulanan değişim ve dönüşüm sürecine paralel olarak, kamu yönetiminin iyileştirilmesi ve yeniden yapılandırılması oluşturmaktadır. Bu doğrultuda; Norm kadro uygulamaları 190 Sayılı KHK'nin 12. maddesi ve 217 Sayılı KHK'nin 3. maddesi

sine göre alınan 2000/1658 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile başlatılmış, bu karar çerçevesinde yayımlanan "Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yapılacak Norm Kadro Çalışmalarında Uygulanacak Usul ve Esaslar" başlıklı Karar ile de uygulama usul ve esasları ve izlenecek takvim belirlenmiştir.

Söz konusu Bakanlar Kurulu Kararı'na göre; Kamu kaynaklarının verimli kullanılması, kamu hizmetlerinin (gerçek iş yüklerine göre) gerektirdiği unvan, nitelikte ve sayıda personel istihdamının sağlanabilmesi amacıyla, kamu kurum ve kuruluşları memur, işçi ve sözleşmeli personel kadro ve pozisyonlarına ilişkin "norm kadro"larını özetle şu usul ve esaslara göre tespit ederler (2000/1658 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı):

Norm kadro çalışmalarına, öncelikle kamu kurum ve kuruluşlarının amaçları doğrultusunda, bu amaçlara en etkin ve verimli ulaşılmasını sağlayacak şekilde teşkilat (örgüt) analizi yapılmak suretiyle başlanır. Bundan sonra, teşkilatlardaki her birim için gerekli kadro/pozisyonun iş analizi ve iş ölçümleri yapılır (ihale yoluyla gördürülen hizmetler dahil). İş analizleri ve iş ölçümlerine göre de her bir kadro/pozisyonun görev tanımları ve bu kadro/pozisyonlarda çalıştırılacaklarda aranacak nitelikler (iş gerekleri) ile bu birimler için gerekli kadro/pozisyon sayısı (Norm Kadro) belirlenir (m. 1).

Teşkilat (örgüt) analizi, kurum veya kuruluşun mevcut amaç ve görevleri esas alınarak ve birimlerin amaca uygun olmayan görevlerinin ayıklanması, herhangi bir birimin alınması, birleştirilmesi değiştirilmesi veya yeniden kurulması şeklinde yapılır (m. 2).

İş analizi çalışmalarında anket tekniğinden mutlaka yararlanılır (m. 3).

Kurum ve kuruluşlar teşkilat, iş analizi ve iş ölçümü çalışmalarında Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığına hazırlanan "Norm Kadro El Kitabı"ndan yararlanırlar ve çalışmalarının her safhasında bu Başkanlıktan danışmanlık hizmeti alabilirler (m. 4).

Bu çalışmalar, her kurum ve kuruluşun merkez, taşra ve diğer teşkilatlarındaki tüm birimleri kapsayacak şekilde yapılır (m. 6).

Bu çalışmalar, Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığı ve Maliye Bakanlığınca kurumlar itibarıyla belirlenen takvime göre, 2001-2003 yılları arasında tamamlanır (m. 8).

Toplam 13 maddeden oluşan ve konunun genel uygulama çerçevesini çizen Bakanlar Kurulu Kararı'nın yürürlüğe girmesiyle birlikte kamu kurum ve kuruluşları 2001 yılı başından itibaren norm kadro çalışmalarına başlamışlardır. Kurum ve kuruluşların bir kısmı, Karar doğrultusunda kendilerine verilen takvime göre çalışmalarını tamamlayarak norm kadrolarını belirlemişler, ince-

leme için Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığı'na teslim etmişlerdir. Diğer bir kısmı da çalışmalarını yürütmektedirler. Henüz bu çalışmayı yapmamış olan kurumların da söz konusu karar gereği 2003 yılı sonuna kadar çalışmalarını tamamlamaları gerekmektedir.

Norm Kadro Çalışmalarına İlişkin Sorunlar

Bu ana kadar yapılan ve bundan sonra yapılacak olan norm kadro çalışmalarında karşılaşılan ve uygulamada karşılaşılabilecek muhtemel olan genel sorunları şöyle özetlemek mümkündür:

1. Birinci ve beklide en önemli sorun norm kadro çalışmalarının daha başlangıç aşamasında karşımıza çıkmaktadır. Kamu kurum ve kuruluş yöneticileri norm kadro uygulamasının anlamını bilmeden, artı ve eksi yönlerini tahlil etmeden ve en önemlisi de inanmadan, sadece bu konuda bir Bakanlar Kurulu Kararı var diye işe başlamaktadırlar. Hatta kendilerinin norm kadroya inanmadıklarını açıkça ifade ettikleri gözlenmektedir. Oysa ki, bu tür stratejik kararlarda tepe yönetiminin inancı çok önemlidir. Çünkü geleceğe ilişkin bir değişim öngörülmekte ve bu değişime önce üst yönetimin inanması ve öngörülen değişimi gerçekleştirmesi, alt kademelerin de buna uymaları gerekir.

2. İkinci sorun yine bu konu ile ilgilidir. Başlangıç çalışmalarında işgörenlerin yeterince bilinçlendirilmediği gözlenmektedir. Yani, norm kadro çalışmalarının temel amaç ve faydalarının, uygulama usul ve esaslarının, çalışanlara neleri getireceğinin açık ve net bir şekilde izah edilmediği veya bu konuda yeterli çaba gösterilmediği görülmektedir. Bu durum daha çalışmaların başlangıcında sorunlara neden olmaktadır. Örneğin, norm kadro gereği işlerin tanımlanması gerekir. Bunun için de iş analizleri yapılır. İş analizleri için de işgörenlerden bilgi toplanır. Ancak işgörenler konunun anlam ve önemini bilmediklerinden veya çalışmaya yeterince inandırılmadıklarından, anket uygulamalarında bilerek yada bilmeyerek eksik bilgi vermektedirler. Bu da işin eksik tanımlanmasına neden olmaktadır.

3. Buna paralel olarak, belirsizliğin veya yeterince açık olamamanın getirmiş olduğu tereddütler de özellikle işgörenlerin değişime direncini artırmaktadır. Bu çerçevede çalışmalar bir şekilde tamamlanmış olsa da uygulamada beklenen değişimin olamayacağı açıktır.

4. Değişime direncin bir başka nedeni de; meydana gelecek kadro değişikliklerinin (yetersizliğinin bilincinde olan kamu personeli için) getireceği statü ve gelir kaybı korkusudur. Bu hem norm kadro çalışması yapanları, hem de norm kadroya tabi olanlar için geçerlidir. Kamu yönetiminde işin gerektirdiği sayı ve özelliklerden çok, başka nedenlerle istihdam yapıldığı ve bir kadro şişkinli-

ğinin söz konusu olduğu herkesçe bilinmektedir. Dolayısıyla norm kadro çalışmalarında bu insanların tepkilerinden doğacak bir çatışma kaçınılmaz gözükmektedir. Bu noktada yönetimin bu insanları çatışmaya izin vermeden değerlendirmesi önem arz etmektedir.

5. Türk kamu yönetiminde işlerin yapılması veya yerine getirilmesi sırasında sıkça karşılaşılan kültürel temelli bir takım açmazlar vardır ve bu açmazlar gereklerine göre işin yerine getirilmesini engellemektedir. Bunları şu başlıklar altında sıralamak mümkündür:

- "Bir bedel-karşılık ödemedi elde etme alışkanlığı"
- Liyakat kültüründen çok, sadakat kültürüne olan inanç
- Amirlere aşırı bağlılık ve kişisel girişimin olmaması
- İşin gerektirdiği esnekliği gösterememek
- Metotsuzluk, analitik düşünce ve planlama alışkanlığının olmaması
- İşin gerektirdiği vasıf veya özellikleri taşımamak
- Nemelazımcılık, ilgisizlik
- Vizyon eksikliği ve günlük rutin işleri yapmakla yetinmek

Sıralanan bu ve benzeri olumsuz durumlar norm kadro çalışmalarından beklenen sonuçları almayı engelleyecek cinsten gözükmektedir. Zira bunların tamamı da kültürel temelli ve etik tavırla ilgili sorunlardır. Bilindiği gibi kültürel yapıyı değiştirmek de o kadar kolay değildir. Bu bakımdan beklide norm kadro uygulamalarından beklenen sonuçların alınmasını ve kamu yönetiminin yeniden yapılandırılmasını engelleyecek veya en azından geciktirecek temel noktalar bunlardır.

Genel Değerlendirme ve Sonuç

Norm kadro çalışması, kamu hizmetinin etkin ve verimli yürütülmesi amacıyla işlerin bilimsel esaslara göre tanımlanmasını ve bu tanım gereklerine göre iş-gören istihdamını öngören bir uygulama olarak karşımıza çıkmaktadır. Bakanlar Kurulu Kararı ile bu çerçevede bir adım atılmış ve uygulamalar başlatılmıştır. Ancak, kamu yönetimi sisteminde norm kadroya zat düşen ve bir ölçüde kronikleşen uygulamalar ile personelin davranış alışkanlıkları, daha uygulama sonuçlarını görmeden bir takım sorunlarla karşılaşılacağına işaretlerini vermektedir. Bundan dolayı, özellikle kamu kurum ve kuruluşlarının yöneticilerine önemli sorumluluklar düşmektedir.

Bu doğrultuda, öncelikle çağdaş gelişmeler ışığında personel yönetiminde yaşanan değişimin farkında olmak gerekir. Artık klasik personelcilik faaliyetlerinin sonuna gelinmiştir. İnsan kaynağının yönetimi; bir örgüt kültürü

değişimini, çalışanlara örgütsel bağlılığı ve aidiyet duygusunu kazandırmayı ve bunun maddi ve manevi gereklerini yapmayı zorunlu kılmaktadır. Ancak bu değişim anlaşıyor ki o kadar da kolay değildir. Şayet norm kadro çalışmaları bu anlamda kamu personel yönetimine bir katkı sağlayacaksa kamu kurum ve kuruluş yöneticilerinin öncelikle kendilerinin buna inanmaları gerekmektedir. Buna göre, yönetici pozisyonunda olan herkesin, kendine öncelikle ve kesinlikle şu soruyu sorması gerekir: "amirlerimin veya siyasetin öngördüğü işleri mi yapacağım, yoksa bilimsel usul ve esaslara göre tanımlanmış işleri mi yapacağım?". Bu sorunun cevabı ikinci kısım ise, değişim için ilk adım atılmış demektir. Bahsedilen kültürel değişim ve yeniden yapılanma mümkün olabilir. Ondan sonra ikinci aşamaya, yani iş gereklerine göre gösterilecek yeniden yapılanma sürecinin başlatılmasına gelinecektir.

Yeniden yapılanma; teknolojinin ve çağdaş gelişmelerin işin tanımı ve gereklerinde yarattığı değişime uyumu kaçınılmaz kılmaktadır. Bu uyumu normlarla sağlamak mümkün değildir. Bunun için başka çalışmaların başlatılması gerekmektedir. Bu çalışmalar da iş-görenlerin ihtiyaç ve beklentilerini tatmin etme noktasına yönelik olmalıdır. Örneğin, kamu personelinin ücret veya gelirin iyileştirilmesi, işin yerine getirilmesinde her türlü siyasal etkinin yok edilmesi, değişen şartlara göre eğitim ihtiyaçlarının karşılanması gibi, çalışma hayatının kalitesinin iyileştirilmesine yönelik (Demirkan, 2002; 27) insan kaynakları yönetimi uygulamalarıdır. Şayet bu uygulamalar kademeli olarak başlatılmaz ise, ne yeniden yapılanmanın gereği kültürel değişim gerçekleşir, ne de norm kadro çalışmalarından beklenen faydalar sağlanabilir.

Sonuç itibarıyla "başarıyla yapılmış" norm uygulaması kamuda insan kaynaklarının planlanmasının alt yapısını oluşturarak insan kaynakları yönetimine bir kapı aralamaktadır. Ancak bu kapının kapanmaması çağdaş gelişmeler ışığında kamuda yeniden yapılanmanın gerçekleştirilmesi ve insan kaynakları yönetimine doğru bir ilerlemenin olması gerekmektedir. Bu da norm kadroya uygun başka ek düzenlemelerin yapılmasını kaçınılmaz kılmaktadır.

Kaynakça

- DPT, VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planı
Demirkan, Mahmut (2002), İnsan Kaynakları Yönetimine Giriş, Sakarya: Sakarya Kitabevi.
Bramham, John (1999), Human Resource Planning, First Published, London: Institute of Personnel Management.
Kalkandelen, A. Hayrettin, Reorganizasyon ve Norm Kadro, 6. Baskı, Ankara: Adil Yayınevi.
Çan, Hüseyin, Ahmet Akın ve Şahin Kavrancaş (1995), Kamu ve Özel Kesimde Personel Yönetimi, (2. Baskı) Ankara: Siyasal Kitabevi.
Kaynak, Tuğray (1996), İnsan Kaynakları Planlaması, İstanbul: Alfa Baskı Yayınevi.
Bakanlar Kurulu Kararı, 06.11. 2000 tarih ve 2000/1658 sayılı.

DÜNDEN BU GÜNE MALİ MİLAT

Oğuzhan TAŞKESEN

Baş Hesap Uzmanı (İ.Ü. SBF 1987 Mezunu)

29 Temmuz 1998 tarih ve 23417 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4369 sayılı kanun ile vergi sistemimizde bir anlayış değişikliğine gidilmek istenmiş, bu düzenleme de son birkaç on yılda vergi kanunlarındaki her değişiklik gibi vergi reformu diye kamu oyuna takdim edilmekten kendini kurtaramamıştır. Ancak; esasen ekonomik, sosyal ve psikolojik boyutu ile birlikte alınması gereken vergisel düzenlemelerde her şeyden önce doğru teşhis, amaca uygun araçların seçimi ve en uygun zamanlama ile toplumsal mutabakatın sağlanması gerekirken yasalaşma sürecinde acele edilmiş, yapılan yapıcı eleştiriler göz ardı edilmiş, kamuoyu yeterince aydınlatılmamış ve uygulamada kendi hedefleri ile ters düşün sonuçlar doğurmaya başladığı için durmadan sorgulanmış ve ekonomik durgunluğun en büyük sebebi olarak gösterilir olmuştur.

Bu Kanun ile yapılmak istenen düzenlemeleri iddialı kılan belki de amaçları idi. Vergi tabanının genişletilmesi, kayıtdışı ekonominin kayda alınması, vergi uygulamalarında basitlik ve açıklığın sağlanması, vergi adaletinin tesis edilmesi, gibi son yıllarda kamuoyunu bir hayli meşgul ve rahatsız eden temel konulara çözüm getiriyor gibi lanse edilen bu düzenlemeler hiç te umulan ve umutla beklenen gibi olmadı, olumlu sonuçlar alınmadı ve toplumsal kabul de görmedi.

Neden böyle oldu ve bugün birçok maddesi hiç uygulanmadan ertelenen, yürürlükten kaldırılan bu kanun bizi bu kadar meşgul etti.

Her şeyden önce kanunun geçici 47, 48 ve 49. maddelerinde yer alan düzenleme ile devletin vergi mükelleflerine yaptığı barış ve uzlaşma önerisi dikkat çekici idi. Bu öneri 4369 Sayılı Kanunla getirilmek istenen yeni vergicilik anlayışının omurgasını teşkil ediyordu. Bir nevi MALİ MİLAT ilan ediliyordu.

Şöyle ki mükelleflerden sahip oldukları para, alacak, altın ve döviz gibi kıymetlerini 30 Eylül 1998 tarihine kadar bir banka şubesine bloke etmeleri, işletmelerindeki kayıt fazlası veya noksanlarını bildirmeleri kaydıyla G.V.K.’nun bazı maddeleri ve Vergi Usul Kanunu’nun 30/7 maddesi gereğince kendilerinden hesap sorulmayacaktı.

Bu düzenleme mükelleflere pek güven vermedi. Zira yapılan düzenlemelerde, vatandaşa geriye dönük hesap sorulmayacağına ilişkin açık bir ifadeye yer verilmemişti. Oysa devlet, vatandaşa bir anlaşma öneriyor, beyaz bir sayfa açmayı istiyorsa bunun net ve anlaşılır olması gerekmez miydi? Bu öneri toplum tarafından samimi ve uygulanabilir bulunmadı ve piyasadaki tedirginliği gidermekte yetersiz kaldı. Nitekim, herkes devletten güvence verecek bir açıklama beklerken ilgili tebliğ 30 Eylül’e 15 gün gibi kısa bir süre kala ancak 15 Eylül’den sonra yayımlandı. Bu arada başlangıçtaki toplumsal destek de kaybolmuş, şüpheler artmış ve herkes yasada bulunan boşlukları, mükellefin aleyhindeki maddeleri, parantez içi hükümler ile deyim yerindeyse baş ağrıtabilecek düzenlemeleri aramaya, bulmaya başlamıştı.

Sonuçta beklenen blokaj tutarı 100 milyar ABD Doları iken gerçekleşen blokaj ancak 5-6 milyar ABD Doları dolayında gerçekleşti. Zaten var olan ekonomik durgunluğa bir de mali milat tedirginliği eklenince milyarlarca doları bulan sermayenin yurtdışına kaçmasına da sebep olarak gösterilen Kanun, eleştiriler oldukça artmış olmasına rağmen yürürlüğe girmiştir. Aynı tarihlerde yeni yeni uygulanmaya başlayan 4208 sayılı Kara Para Aklanmasının Önlenmesine Dair Kanunun da mükellefler için mevcut tedirginliği arttırıcı etkisi olmuş, zaten yetersiz ve akışkan olan sermayenin ekonomik hareket alanı çok daralmış,

paranın devir hızı, piyasalardaki canlılık gittikçe azalmıştır.

Ekonomide 1999 yılında meydana gelen daralmayı görmek için aşağıdaki rakamlar bir hayli fikir vericidir.

Türkiye genelinde:

1997 yılının ilk üç ayında 216.945 adet,

1998 yılının ilk üç ayında 206.693 adet,

1999 yılının ilk üç ayında 83.619 adet gayrimenkul el değiştirmiştir.

Bir senelik bir uygulamanın ardından, ekonomik hayat üzerine yukarıda değindiğimiz olumsuz etkilerinin yanı sıra amaçlandığı gibi vergi tabanı genişletilememiş, vergi cezaları basit ve açık hale getirilememiş, cezaların caydırıcılığı sağlanamamış, ihtilafli dosyalarda artış yaşanmış, kayıt dışılığın önüne geçilememiş, zaten bozuk olan vergi adaletinden biraz daha uzaklaşmış, devlet gelirleri içinde en sağlam finansman kaynağı olan vergilerin nisbi payı azalmıştır. Bu defa 14.08.1999 tarih 23786 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan ve halk arasında kısaca "Mali Milatın Ertelenmesi" olarak bilinen 4444 sayılı yasa ile bir nev'i eski hale dönüşü gösteren düzenlemeler sonucu 4369 sayılı Kanunun bazı maddeleri değiştirilmiş, bazı maddelerinin uygulaması ise 01.01.2003 yılına ertelenmiştir.

Gerek mali milat ve gerekse mali milatın ertelenmesi sonucu ortaya çıkan hukuki yapıda vergi yasaları kamaşası doğmuş, mevcut tedirginlik devam etmiş, birçok kişi neyi nasıl uygulayacağını bilemez olmuşken 2003 yılına gelinmiştir.

4369 Sayılı Yasa'nın yürürlüğe girdiği günden bu güne kadar, devlet ne milat uygulamasında piyasanın istediği güveni verecek tarzda düzeltme yoluna gitmiş ne de bu haliyle uygulayabilmiştir. Kanuni düzenlemeleri demokratik katılımı kurallar çerçevesinde yapılmalı, yasalar uygulayıcıya göre değişebilen yorumlanmalara kapalı, her zaman ve herkes için açık ve anlaşılır olmalıdır ki vatandaş, devletinden korkmadan ve sorumluluklarını bilerek kamu hizmetlerinden faydalanabilsin ve bunların finansmanına katılsın yani ne zaman, ne gibi durumlarda ve ne kadar vergi vereceğini bilsin.

Mevcut hali ile uygulanacak olması durumunda ülkenin ihtiyacı olan olumlu ekonomik motivasyon, ihracat artışı, vergi gelirlerinin yükselmesi gibi esaslı hedeflerde ciddi sıkıntılar ortaya çıkarabilecek olan bu

Kanunun ertelenmekle birlikte mevcudiyetini koruyan mali milatla ilgili bazı maddeleri 10.Ocak.2003 tarih ve 24988 sayılı resmî gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4783 sayılı Kanun ile tamamen ortadan kaldırılmıştır.

Ekonomide neler olup biteceğini birebir öngörebilmek oldukça güçtür. Ancak belirsizlik ortamı kadar olumsuz bir durum da yoktur. 4369 sayılı kanunla tasarruf ve harcama esasına dayalı ve mali milat ile başlama noktası belirlenerek yapılmak istenen yeni vergileme rejimi şimdilik son buldu. Yeni düzenlemelerin ne getireceğini birlikte göreceğiz. Diğer kanuni düzenlemelerle birlikte desteklenmesi ve idarenin istikrarlı, tutarlı, samimi ve açık uygulamaları olması halinde toplumdaki iyimser hava ile orta vadede bazı hasarlar giderilebilecektir. Bu amaçla yönelik olarak TBMM'nce 16.Ocak.2003 tarihinde kabul edilen 4792 sayılı 'Vergi Barışı Kanunu' mükelleflere birikmiş vergi borçlarını ve yargıya intikal etmiş ihtilafli dosyaları temizleme, geçmişe yönelik vergi incelemelerinden vazgeçilmesi gibi bazı kolaylıklar sağlamaktadır. Cumhurbaşkanımızca onaylanıp resmî gazetede yayımdan sonra yürürlüğe girmesi halinde elde edilecek sonuçları değerlendirme imkanımız olacak.

Bugüne kadar yapılanlar ülkemizin daha modern bir vergilendirme rejimine kavuşabilmesi için bundan sonra yapılacak olan düzenlemelere ortam sağlayacaktır. Uzun vadeli hedeflerden vazgeçemeyiz. Vergisini veren ve karşılığını alan vatandaşın maddi ve moral hazzını herkes yaşayabilmelidir.

Sonuç olarak diyebiliriz ki, 4369 sayılı Kanunun az önce saydığımız amaçlarına katılmamak mümkün değildir. Bunların gerçekleştirilebilmesi için daha uygun araçlarla ve bu defa insan unsuru çok daha dikkate alınmak ve toplumsal mutabakat sağlanmak kaydıyla, kamuoyunda kuşku ve panik yaratmadan mali milat benzeri uygulama yenilenerek uygulamaya geçirilebilir. Ekonomide harcamaları ile tasarruflarının izlenebileceği, karadeliklerin önüne geçecek bir bilgi sistemi kurulabilir. Devlet erkini zaafa uğratmayacak, vatandaşını incitmeyecek şekilde tavrı alınmalıdır. Şurası muhakkak ki aynı topraklarda yaşayan insanların dayanışmasının zirve noktası ödedikleri vergilerdir. Bu dayanışma her sağduyulu vatandaşın arzu ettiği ve ortak menfaatlerimizin kesiştiği noktadır.

"Değerin Gücüne İnanmamız Gerekiyor"

Fatma Bostan Ünsal

-Fatma Hanım sizi kısaca tanıyabilir miyiz?

-1965 Manyas/Balıkesir doğumluyum. 1985'de İ.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi, Kamu Yönetimi Bölümü'nden mezun oldum. Sonra Boğaziçi Üniversitesinde, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde master yaptım. Sonrasında eğitim ve çalışma hayatına yönelik kısıtlamalar nedeniyle eğitimime devam edemedim. Özel ders veriyorum ve tercüme yapıyorum.

-Fakülteden mezun olduktan sonra akademik ve sosyal çalışmalarınızı sürdürdüğünüzü biliyoruz. Bu çalışmalarınız hakkında bilgi verir misiniz?

- Master tezim, İslamcılık ideolojisinin sözcülüğünü yapmış olan ve II. Meşrutiyet döneminde bütün nüshaları bir günde satılacak kadar popüler olan, Takrirî Sükun Kanunu'yla yayımına ara vermek zorunda kalan ve 1948'de yeniden çıkmaya başlayan Sebülürreşad Dergisinin Cumhuriyet dönemi (1948-1960) politik meselelere yaklaşımıydı. Ve bugünkü İslamcılık düşüncesinden hangi alanlarda farklılaştığı veya benzerlikler gösterdiğiyle de ilgilendim.

2001 yılında visiting research associate (misafir araştırma görevlisi) olarak bulunduğum Georgetown Üniversitesi, Center for Muslim-Christian Understanding'de Amerika ve Türkiye'nin sekülerizm anlayışlarını karşılaştıran bir çalışma yaptım.

Mesleki alanda 9-5 mesaisine girmemenin bir olumlu sonucu sivil kuruluşlarla çalışmak için zaman ve enerji sağlaması dolayısıyla Ankara'daki Başkent Kadın Platformu ile birlikte çalışma fırsatı buldum. Kadını ideolojik bir meşruiyet aracı olarak kullanan resmi söylem ile bunun muhalifi olan, ama yine aynı şekilde meşruiyet aracı olarak kullanılan muhalif düşünce arasında kalan

ve değişik dinamiklerin etkisiyle kendi sesini bulmaya çalışan kadınlar olarak çeşitli düzeylerde karşılaştığımız problemleri analiz edip bu problemlere yönelik çözümleri dillendirmek üzere çalışmalarda bulunduk. Yurt içinde ve yurt dışında görüşlerimizi ifade ettik. Bu çerçevede 2000 yılında New York'ta yapılan Birleşmiş Milletler Pekin+5, Kadın Özel Oturumu'na katıldık. Türkiye'de şu iki slogan çok yaygın ve çok haksızca karşımıza çıkarılıyor: Birincisi "Türkiye Cumhuriyeti kadının durumun iyileştirmiştir, her hak, kadınlar daha istemeden verilmiştir"; ikincisi ise "İslam, kadının her problemini çözer". Müslüman toplumlarda yaşayan ve kadının "asıl insan" olmasında karşılaştığı problemler ile kadının eğitim ve çalışma hatta siyasi hayatta karşı kaşıya kaldığı resmi kısıtlamalar gözardı edilmektedir. Gerçeklere gözünü kapamayan, savunmacı söylemleri terkeden dürüst bir yaklaşımla problemlere yaklaşıyor ve çözüm yollarıyla ilgileniyoruz.

- AK Parti kurucu üyesisiniz. Sizi siyasi faaliyete yöneltten neydi? Partinizde aktif

bir göreviniz var mı? Bu arada Irak'a gidişiniz partinizde nasıl karşılandı?

-Bir siyasal bilimler öğrencisi olarak okuduğum siyasi yapı ile Türkiye'deki siyasi yapı arasındaki fark beni şaşırtıyordu. Hatırlarsınız, David Easton'ın siyasi yapı ile ilgili şöyle bir şeması vardı, bir taraftan toplumdan gelen talepler siyasi yapıya inputlar olarak giriyor ve yasa, düzenleme gibi çıktılar olarak çıkıyor ve feedback (geri besleme) yoluyla bu kararların gerçekten talep ve ihtiyaçları karşılayıp karşılamadığına bakılıyordu. Türkiye'deki siyasi yapıya bakarsanız, toplumdaki talepleri görmezden gelen, sapkın gören, yaptığı karara göre toplumu şekillendirmeye çalışan ve bu yapının ürettiği sorunlarla boğuşan bir siyasi yapı görürsünüz. İşte bu mülâhazalarla, devasa bir şehrin kilit problemlerini çözmüş olduğu için halkın gözünde iradeleli ve problem çözen biri olarak görülen birinin önderliğinde iktidara yürüyen bir hareketin partileşme çabalarında bulunmayı uygun buldum ve partinin kurucu üyesi oldum. Partinin kurulduğu gün, insan haklarından sorumlu bir birim olmasını teklif etmiştim ve sonrasında Sosyal İşlerin bir alt alanı olarak görülen İnsan Hakları konusunda çalışmaya başladım. Bu çerçevede insan hakları konusunun mahiyeti dolayısıyla ve bastırılan erken seçim öncelikleri dolayısıyla daha ziyade parti içinde insan hakları mefhumunu tartışma ve çeşitli düzeylerde görevli arkadaşlarla görüş alışverişinde bulunmakla geçti. Bu dönemdeki kamuoyuna yönelik en önemli faaliyet, Güney Afrika Durban'da yapılan Birleşmiş Milletler'in Irkçılık, Irkçı Ayrımcılık, Yabancı Düşmanlığı ve Hertürlü Ayrımcılık Karşıtı Konferansı'na Ak Parti temsilcisi olarak katılmamdı.

Irak'a gidişimle ilgili olarak kurumsal düzeyde herhangi bir tepki almadım. Bana ulaşan görüşler tabii destek tarzındaki görüşlerdi. Ama bundan hareketle herkes tarafından desteklendiğimi iddia edecek de değilim, bazı arkadaşlarıma dolaylı yoldan tasvip etmediklerini belirtenlerin olduğunu biliyorum. Hep dediğim gibi Irak'a gidişim bireysel bir hareketti. Ben, insanların bireysel kimlikleriyle kurumsal kimliklerinin örtüşmemesi gerektiğini, belli bir özerk alanın olması gerektiğini düşünüyorum

ve hareketim de bu çerçevede doğru olarak anlaşıldı zannediyorum.

-Son dönemde barış gönüllüsü olarak yaptığınız çalışmalarla gündeme geldiniz. Bu girişimin amacı ve yapısı hakkında bilgi verir misiniz?

-Bu girişim bana göre bir tür sivil inisiyatiftir. Sivil inisiyatifle hem pratik hem de teorik düzeyde ilgilenen biriyim. Birkaç yıl önce Sivil İtaatsizlik isimli bir kitabı bir arkadaşla birlikte tercüme ettik. Bana göre insanlar siyasi ünitelerin kararını uygun bulmadıklarını çeşitli şekillerde ifade edebilmeliler, hatta etmelidirler. Hitler, Danimarka'yı da işgal ettiğinde Almanya'dakine benzer bir yahudi soy kırımını yapmak istemiş ve oradaki yahudilerin belirli bir işaret taşıyan kıyafet giymesini emretmişti. Danimarka kralı en başta o kıyafeti giyme gibi basit bir sivil itaatsizlik eylemiyle Hitler'in projesini önlemişti. Bana göre bugün son derece normal olarak kabul ettiğimiz kadınların veya zencilerin oy hakkına sahip olması bir dönem "düşünülemez"di ve bu tür sivil inisiyatif hareketleriyle başartılmıştı.

-Basının deyimiyle "canlı kalkan" olarak Irak'a gittiniz. Ama savaş fiilen başlamadan Türkiye'ye döndünüz. Bunun sebebi neydi ve tekrar gitmeniz söz konusu mu?

-Programım olduğu için erken geldim. 20-24 Şubat'ta İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin konuğu olarak Türkiye'ye gelecek olan Israel Shamir arkadaşımı ve kendisiyle burada görüşmek üzere sözleşmiştik. Ayrıca Almanya'da Heinrich Boll Stiftung'un 8 Mart'ta yapacağı bir seminere katılacağıma 3 ay önce söz vermiştim. Programıma yetişmek üzere döndüm. Aslında özellikle savaş başladıktan sonra tekrar gitmeyi hep düşünüyordum. Bugün, savaşın birinci günü Türkiye'ye gelen bir arkadaş, oradaki muhabatımız olan bir sivil toplum kuruluşunun başkanı Dr. Haşimi'nin arkadaşlarımıza Irak'ı terketmenin uygun olacağını söylediğini öğrenince bir kere daha düşündüm. Zaten yazı hazırlamak gibi başka sözlerim olduğu için yine hemen gitmem imkansızdı ama Dick Coney'in kızının da savaşa karşı olarak Irak'a gitmesi gibi doğruluk de-

recesini bilmediğim bir haber olmasına rağmen bu tür flaş isimlerin Irak'a gitmesinin faydası olacağı- nı da düşünmekten kendimi alamıyorum.

-Seyahatiniz hangi vasıta ve güzergahla oldu? Yol boyunca ve Bağdat'ta halkın size yaklaşımı nasıldı?

-İngiltere'den yola çıkan "human shield" konvoyuna Türkiye'den katılan bir grup arkadaşla birlikte yola çıktım. İlke okullarının sahibi bir eğitimci olan Salim Selimoğlu'nun arabasındaydım. Tabii arada başkalarıyla tanışabilmek için araba değiştirdiğim de oldu. Ama daha ziyade Salih Bey'in esprileriyle gayet zevkli bir yolculuk yaptım. Güzergahımız Ankara'dan sonra Aksaray, Adana, İskenderun, Cilvegözü, Halep, Rakka, İbni Kemal Gümrük Kapısı ve Bağdat oldu. Arabalarımızın üzerinde Türkçe, Arapça ve İngilizce olarak Savaşa karşı ifadeler olduğu için her yerde halk bizi rahatlıkla farkedip desteğini gösterebildi. Hemen konvoy tertib ediyorlar, yemek hazırlıyorlardı. Günlük geçimlerini zor kazanan insanların mola yerlerinde yaptığımız alışverişlerde desteklerini ifade etmek için para kabul etmemesi üzerine duyulanıyorduk.

-Bağdat bizim kültürümüzde ve tarihimizde de özel yeri olan bir kent. Bağdat'la ilgili gözlemlerinizi okuyucularımızla paylaşır mısınız?

-Tabii Bağdat, "Ana gibi yar, Bağdat gibi diyar olmaz" sözüyle gayet veciz ifade edildiği gibi bizden bir parça. Şairlerimizin İslam uygarlığının başkenti diyecek kadar bizden gördüğü bir yer. Türkiye'deki insanların büyük çoğunluğunun müntesip oldukları bir mezhep inananın, adalet ve onuru için canının feda ettiği bir yer. Peryamberin torununun keza adaleti tesis için şehit edildiği bir yer, şairin dediği gibi binbir gece şehri, binbir gündüz gerçeği.

Beni orada en çok etkileyen şey, çok fazla Osmanlı mirası görememem, fakat 1991 I. Körfez savaşında pek çok tarihi eserin bombalandığı ve korunç bir tarih kaçakçılığı yapıldığı söylenince bunun sebebi aydınlandı. Ve her yerini I. Körfez savaşında bombalanıp bombalanmadığını sorarak öğrendiğimiz ve bilinçaltında belki, nerelerin kalaca-

ğını bu şekilde öğrenmeye çalıştığımız bir kent.

-Irak'ta halkın genel durumu nasıldı. Başta savaş karşıtı sivil girişimler var mıydı? Bu girişimlerin sürece ne türden katkıları olacağını düşünüyorsunuz?

-Halkın genel durumuyla ilgili söyleyeceğim ilk şey, savaşın çok fazla umurlarında olmadığıdır. Bize her evin altında bir sığınak olduğunu orada temel ihtiyaç maddesi stokladıklarını gerisini Allah'a havale ettiklerini söylüyorlardı. Türkiye'de tansiyonun çok daha yüksek olduğunu bildiğimiz için şaşmıştık. Ben Türkiye'de insanların "savaş suçlusu" ile "savaş mağduru" psikolojiyi aynı anda yaşamaları nedeniyle o kadar tansiyonu yüksek tartışmaların olduğunu düşünüyorum.

Irak halkıyla gerçek bir ilişki kurabildiğimizi söyleyemem. Birincisi, halkın dilini bilmediğim için; ikincisi, devlet organlarıyla iyi ilişkisi olan bir sivil kuruluşun misafiriydik ve bu eğer varsa bu muhaliflere ulaşmamızı engelleyen bir durumdu. Her yerde gördüğümüz ve duyduğumuz şey, "Canımız, kanımız Saddam'a feda olsun" sloganıydı. Bunun gerçek hissiyat olup olmadığını test edecek durumda değildik.

-Son olarak eklemek istediğiniz hususlar nelerdir?

-Bu kadar az sayıda ve içinde flaş isimler barındırmayan bir hareket olmasına rağmen bu hareketin ciddi bir etkisi olduğunu düşünüyorum. Ve "faydalı olacağını düşündükleri takdirde" binlercesinin katılacağına emin olduğum için insanların bu hareketlerin gücünü küçümsememeleri gerektiğini düşünüyorum. Savaşın başından beri söylenen Amerika'nın Türkiye olsa da olmasa da savaşa karşı sözünün ne kadar da gerçeği yansıtmadığı, Türkiye, Amerika'nın savaş planlarının tam ortasında yer aldığı halde Türkiye'ye muhtaç değilmiş gibi bir görüntü vermeye çalıştığı bugün açık biçimde görülmüştür. Bu yüzden basın aracılığıyla önümüze konan ve inanmamız istenen şeylere karşı uyanık olmamız ve değerlerimize inanmamız gerekiyor.

-Zaman ayırdığınız için teşekkür ederiz.

-Ben teşekkür ederim.

e-YAŞAM TARZIMIZ

Haydar Polat

Bültenimizin bu sayfasında kendisi sanal, ancak etkileri oldukça gerçek olan, ilişkilerimizi, psikolojimizi, iş yapış tarzımızı değiştiren internet ve bilgisayar hakkında olacaktır. Bazen bir yazılım, bazen yararlı olacağını düşündüğümüz bir/birkaç web sayfasının tanıtımı yapılacak, bazen de konu ile ilgili genel bilgilere yer verilecektir. Bu sayfamızda, Türkiye'de internet kullanımı ile ilgili bilgi vermenin ve genel durumumuzu ortaya koymanın faydalı olacağını düşünüyorum.

20 ilimizde yapılan bir araştırma sonuçları oldukça kayda değer. Bu araştırma sonuçlarına göre; Türkiye'de internet kullanıcılarının % 50'si interneti chat-söbset amaçlı kullanıyor. İnternet kullanıcılarının % 37.3'ü interneti gezinti yapmak, % 34'ü genel bilgi edinmek, % 28.1'i ise oyun oynamak için kullanıyor. İnternet'i derslerine fayda sağlayacak şekilde araştırma amaçlı olarak kullananların oranı % 20.1, haber okuyanların oranı % 16.2, e-mail amaçlı kullananların oranı ise % 14.2 şeklindedir. Toplam oran'ın % 100'den fazla olması tabii olarak katılımcıların birden çok seçeneği işaretlemiş olmalıdır. Sonuç ne olursa olsun son istatistik bilgi konuya damgasını vuruyor: Türk halkının % 90.1'inin evinde bilgisayar yok!

Mukayese yapmak açısından; Diğer bir teknoloji harikası olan telefona 1993 yılında sahip olanların oranı % 53.2 iken, bu oran 2001'de % 86'ya fırlamış; cep telefonları olanların oranı 1997'lerde % 3.2'lerde iken 2001 yılında % 40'lara gelmiştir.

Türk halkının % 90'ının bilgisayarı olmasa bile genel trend hem bilgisayar sahipliğinin hem de kullanımının (!) artan bir hızla devam edeceğini gösteriyor. Bu noktada, bizler, Siyasal mezunları olarak, internet'i daha etkin ve hızlı nasıl kullanabiliriz. Veya kullanıyor muyuz?

Aslında biz her ne kadar farkına varmasak ta mevcut teknolojik gelişme bize daha önce kullanımı zor olan birçok farklı internet ortamlarını (ftp, gopher, telnet, www) bütünlük bir halde, web browser olarak sunmaktadır. Biz farkına varmadan, aslında bundan 5 yıl önce daha komplike bir ortamın gereklerini yerine getiriyoruz. Ancak, bütün bu kolaylıklara eklenen yeni yazılımlar ise işin diğer boyutu. Bu anlamda artık devamlı kendi bilgimizi güncellememiz, geride kalmamamız gerekiyor.

Kamu sektöründe ya da özel sektörde çalışıyor olabilirsiniz, akademisyen olabilirsiniz, orta öğrenim ya da üniver-

Derneğin Web Sayfası

site öğrencisi olabilir ya da hiç okula gitmiyor olabilirsiniz. İnternet, herkes için bir şeyler sunuyor. Bu noktada yapılması gereken birçok şey ortaya çıkıyor. Herşeyden önce kendi ilgi alanınızla ilgili bilgilere ulaşabiliyor, neyi nereden nasıl bulabileceğinizi biliyor muyuz? Bilgisayarımızı bilinçli yada bilinçsiz saldırganlara karşı koruyup, virüs'lerle mücadele ede-

biliyor muyuz? Çocuğunuzun bilgisayarı varsa, onu internetten gelen zararlı şeylere karşı koruyabilir kontrol edebilir miyiz? Ev hanımı iseniz; ev kullanıcılarına yönelik birçok programı kullanabiliyor, sağlık, eğitim, mutfak ve ev bilgilerine ulaşabiliyor musunuz? Sonuçta "bilinçli" bir kullanıcı mıyız? Kendi entelektüel sermayemize bir katma değer eklemek için en azından bilgisayar başında geçirdiğimiz vaktimizi daha etkin ve yararlı kullanıyor muyuz? Bu ve buna benzer sorular bir yerde sona erdirilmelidir ancak, bugün sıradan bir PC kullanıcısının "kişisel" bilgisayarını kendi başına kullanması için gereken beceri bazen düşündüğünüzden fazla olabilir.

Bahsedilen tüm konularda elimizden geldikince yardımlaşmak için yapılabilecek bir çok şey var. Bunlardan belki de ilki, vakfımızın mevcut e-grup'unu daha etkin ve belki de bu yukarıda bahsedilen amaçlar çerçevesinde de kullanmak olacaktır. Vakıf e-grubuna siyasalvakfi-subscribe@yahoo.com ya da siyasal@siyasalvakfi.org adresine e-mail göndererek katılabilirsiniz. Sizin işinize yarayan, başkasının da işine yarayacağını düşündüğünüz link'leri gönderebilir, sorunlarınızı paylaşabilirsiniz.

Bu kadar laf söyledikten sonra en azından farklı birkaç şey de eklemek gereği doğdu.

Türkiye Bilişim Derneği; <http://www.tbd.org.tr/> internet kullanımı adına güzel şeyler yapmaya çalışan bir dernek. Site 'de yer alan e-dergi'lerinde Türkiye'de internet kullanımı ve genel anlamda hoş bilgiler yer alıyor diyebiliriz.

Demek, aynı zamanda ECDL (Avrupa Bilgisayar Kullanım Belgesi) 'nin Türkiye'deki tek yetkilisidir. e-Avrupa sürecinde bu belgenin Avrupa'da geçerli olacak "tek" bilgisayar kullanım belgesi olduğunu ve detaylarını yine bu site'den öğrenebiliriz.

Bir sonraki bülten'de daha farklı konularla bir arada olmayı diliyorum.

Haydar Polat (apolat@hotmail.com)

Basında Siyasal Vakfı

Siyasal Vakfı 10 yaşında

Istanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunları tarafından kurulan Siyasal Vakfı 10. kuruluş yılını kutladı

Mülkiyeliler'in coşkulu gecesi

Istanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Mezunları ve Mensupları Vakfı (İÜSBF), 10. yılını muhteşem bir geceyle kutladı. Yurdun dörtbir yanından İstanbul'a akan eden yüzlerce Mülkiyeliler'in katıldığı kutlama büyük coşkuya sahne oldu. Gece, vakfın genel kurulu da yapıldı. Yeni yönetim kurulu şu isimlerden oluştu: Yönetim Kurulu Başkanı Fahri Solak, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcıları Ömer Aydemir, Ömer Kuru ve Mehmet Cangözet, Genel Muhafız İhsan Özyürek ve Genel Sekreter S. Ahmet İçön. Vakfı, fakülte'de oluşan gönül bağı ve birlikteliğin mezuniyet sonrası da sürdürülmesini amaçlıyor.

1992 yılında öğrencilik döneminde fakülte'de oluşan birlikteliğin ve gönül bağlarının mezuniyet sonrası da devam ettirilebilmesi amacıyla Vakfı, bu amaç doğrultusunda, kuruluşundan bugüne kadar sürdürdüğü çalışmalar çerçevesinde, vakof bülteni çıkarmış ve her yıl öğrencilere yönelik olarak Meslek Tanıtımı ve Mesleğe Hazırlık Sempozyumları düzenlemiştir. Sayıları giderek artan fakülte öğrencilerine burs da vermektedir. 25. dönem mezunlarını veren Siyasal Bilgiler Fakültesi, 10. kuruluş yıldönümünü kutlayan Siyasal Vakfı'nın mezunları olarak adaylar yetiştirmeye devam

ediyor. Her yıl olduğu gibi bu yıl da yüzlerce mezunun katılımıyla gerçekleştirilen Geleneksel İktisat Birliği 10. Kuruluş Yılı Dinlenimi de vakof binasında coşkulu kutlandı. Kutlamalardan sonra Vakfın yeni yönetimi de belirlendi. Yeni yönetim kurulu şöyle oluştu: Yönetim Kurulu Başkanı Fahri Solak - Yönetim Kurulu Başkan Yardımcıları: Ömer Aydemir, Ömer Kuru, Mehmet Cangözet, Genel Muhafız İhsan Özyürek, Genel Sekreter S. Ahmet İçön. Yönetim Kurulu Üyeleri: Terzioğlu Aytekin, İsmail Koçak, Ahmet Altayrak, Aytan Gürles, Ahmet İbrahim, İhsan Balıç, Mikail Doğan ve M.A.K.

Keşke her vakıf burs verse

Ülkemizde öğrencilerin durumu belli. Özellikle sabit ve dar geliri ailelerin ilköğretim, ortaöğretim ve üniversitelere devren eden öğrenciler, binbir güçlük içerisinde eğitimlerini sürdürüyorlar. Hatta bir kısmı ise eğitimi devam ettiremiyor.

Çok çaballı kuruluşlar, demeliler, vakıflar öğrencilere burslar veriyor. Son yıllarda belediyeler de burs vererek sabit ve dar geliri ailelerin çocuklarına büyük destek sağlıyor. Ama maddi anlamda küçük vakıfların da burs konusuna katılması son derece sevindirici. İşte bu vakıflardan biri Siyasal Vakfı adını taşıyor. Vakfın kuruluşun İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunlarından oluşuyor. Hepsi genç ve piri piri insanlardan oluşan vakıf kurucuları ve üyeleri, insanları zorlayarak, öğrencilere burs veriyorlar. Siyasal Vakfı yönetim kurulu ve üyeleri, "ekonomik kriz"lere sığınmadan geçen yıl toplam 77 üniversite öğrencisine burs

vermiş. Hem de karlılık. Bu da yetmiyor, vakıf yönetim kurulu yaygın organında üyelerine çağrı yaparak, onları burs vermeye çağırıyor. Bunun duyup ve okuyunca insanlar ister istemez, "keşke her vakıf böyle olsa ve her vakıf burs verse" demeden edemiyor.

Siyasal Vakfı'na tüm dar ve sabit geliri öğrenciler ile eğitim adına binlerce işlekçüleri.

MİB Eğitim Bakanlığı, ülkemizin en büyük İTİ'lerinden, 600 bine yakın öğretmen vardır. O kadar olmasa da, yine MİB Eğitim Bakanlığı'nda binlerce memur ve hizmetli görev yapmaktadır. MEB'de görevli memur ve hizmetliler, biraz dertlidir. Memur ve hizmetliler, öncelikle seslendirilmez durumdan yakınıyor. Haklılar, "Bizde eğitim öğretimin bir parçasıysa. Bizlerin de habersizlikten, bidede maddi katkı yapmasını bekliyoruz" diyorlar. Bakan Memuru, insanları onları da seslendiriyor.

0212 452 40 40 / Faks: 0212 452 40 35

Siyasal Vakfı 10 yaşında

İSTANBUL- İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Mezunları ve Mensupları Vakfı (Siyasal Vakfı), 10 yaşını kutladı. 1992 yılında kurulan Siyasal Vakfı, kuruluşu geyesine uygun olarak bugüne kadar her yıl son sınıf öğrencilerine yönelik olarak Meslek Tanıtımı ve Mesleğe Hazırlık Sempozyumları düzenlemiştir.

Geçtiğimiz günlerde yapılan vakfın Genel Kurul toplantısında yeni yönetim şu isimlerden oluştu: Yönetim Kurulu Başkanı Fahri Solak, Başkan Yardımcıları: Ömer Aydemir, Ömer Kuru ve Mehmet Cangözet, Genel Muhafız İhsan Özyürek, Genel Sekreter S. Ahmet İçön, Yönetim Kurulu Üyeleri: Terzioğlu Aytekin, İsmail Koçak, Ahmet Altayrak, Aytan Gürles, Ahmet İbrahim, İhsan Balıç, Mikail Doğan.

İhsan Özyürek

YORUM

Siyasal Vakfı 10. yaşını kutladı

I.O.S.B.F. kuruluşü amacını gerçekleştirmek, siyasi, sosyal ve kültürel dayanışmayı sağlamak, I.O.S.B.F. öğrencilerinin ve kurumlarının bilimsel ve kültürel yollarla en iyi şekilde yeteneklerini tatmin etmek, sosyal bilimler alanındaki çalışmalarını yaparak ve özellikle de benzer eğitim veren fakülte, üniversite ve kurumlar ile işbirliği ve dayanışmayı geliştirmek amacıyla kurulan Siyasal Vakfı, 10. kuruluş yıldönümünü kutladı. I.O.S.B.F. (İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi Meslekler ve Meslekler Vakfı) 1992 yılında öğrencilik döneminde fakülteyi oluşturan hocalarımız ve diğer bağlılarımızın destekleriyle kurulmuş ve kuruluşü amacını gerçekleştirerek, geleceğe bir örnek programlar yaparak ve, geleceğe arın aydın fakülte öğrencilerine bir vasiyetini söylemiş. 30.000 TL değerindeki vasiyetinden dolayı, I.O.S.B.F. kuruluş yıldönümünü kutlayan Siyasal Vakfı'na teşekkür edenler arasında "Her yıl olduğu gibi bu yıl da yüzlerce mezun bu kuruluşle gerçekleştirdikleri gelecekteki hayatı hakkında 10. kuruluş yıldönümü kutlamaları için bu vesileyle Türkiye'nin her köşesinden gelen yüzlerce mezun, aynı yoldan geçen bu vasiyetçileri, aynı yoldan gelen her türlü 2. yıla kadar vasiyetlerini devam ettirmek için teyzelerinin adını kullanarak teşekkür ederiz." diye yazmışlardır. Aynı zamanda, İstanbul, Türkiye, Yürütme Kurulu Başkanı Mehmet Çarpoğlu, Yürütme Kurulu Başkanı Yardımcısı İsmail Özyürek, Genel Müdürü Ö. Ahmet İğın Genel Sekreter Yürütme Kurulu Üyeleri Tunalı Aytekin, İsmail Kuyuk, Almet Albayrak, Ayhan Gülşen, Almet Kuruldu, Esin Bakar, Nilcan Erdoğan, M. Ak.

Siyasalcılar iftarda buluştu

İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi mezunları tarafından kurulan Siyasal Vakfı'nın 10. yılı düzenlenen iftar yemeği ile kutlandı. İftar yemeğine Türkiye'nin her köşesinden gelen yüzlerce Siyasal Bilimler mezunu katıldı. Yemeğin ardından eski ve yeni mezunlar bir konuşma yaptılar. Ayrıca 2. yıla kadar vakfın hizmetini devam ettirmek için mezunlar arasından seçilenler yeni yönetim kurulu eskilerden türetilen görevi devraldı. Mezunlar bayramın üçüncü günü de Vakıf Genel Merkezi'nde saat 14.00 ile 17.00 arasında bayramlaşacak. ■ İSTANBUL.

Siyasal Vakfı 10. yılını kutladı

I.O.S.B.F. mezunları arasında meslek, işsadi, sosyal ve kültürel dayanışmayı sağlamak, anıtlı ve benzeri kurullarla işbirliği ve dayanışmayı geliştirmek amacıyla kurulan, **SIYASAL VAKFI 10.** kuruluş yıldönümünü kutladı. Siyasal Vakfı kurumsallaşma yolunda önemli bir yol kat ederek, vakıf genel merkezi olarak kullanılmak amacıyla Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait olan Selâhâde Sibyan Mektebi'nin vadi tesisini sağladı. Yapılan genel kurulda 2. yıla kadar vakfın hizmetlerini devam ettirmek için Fahri Solak Yürütme Kurulu başkanlığına getirilen, gaziantep Saz Müdürlüğü Cemal Kurul da Yürütme Kurulu Başkan Yardımcısı olarak görev aldı.

MENSUPLARIMIZ

Ahmet ARIK (2001)

1980 Yılında Hatay'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini memleketinde tamamladı. İ.Ü. SBF Kamu Yönetimi Bölümü'nden 2001 yılında mezun oldu. Halen Kaymakam adayı olarak görev yapıyor.

Şükrü AYDEMİR (1996)

1973 Yılında Ordu'da doğdu. Haydarpaşa Teknik Lisesi'nden mezun oldu. İ.Ü. SBF'yi 1996 yılında bitirdi. Halen Gima A.Ş.'de yönetici olarak çalışmaktadır.

Erhan COŞKUN (2000)

1978 Yılında Erzurum'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini memleketinde, liseyi Olur Sağlık Meslek Lisesi'nde tamamladı. İ.Ü. SBF Kamu Yönetimi Bölümü'nden 2000 yılında mezun oldu. Bir süre sağlık memuru olarak çalıştı. Ağustos 2002'de Vergi Denetmen Yardımcılığı görevine atandı, halen bu görevini sürdürüyor.

Özkan DALBAY (1987)

1966 Yılında Kırklareli'nde doğdu. İ.Ü. SBF Kamu Yönetimi Bölümü'nden 1987 yılında mezun oldu. 1988 Yılında SSK Başkanlığında Müfettiş Yardımcısı olarak göreve başladı. Aynı kurumda APK Daire Başkanlığı (2000-2001), Teftiş Kurulu Başkan Yardımcılığı görevlerinde bulundu. Mesleki çalışmalarını yanında akademik kariyer de yapan Dalbay, İ.Ü. Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü'nde Yüksek Lisans (1990) ve İTÜ İşletme Fakültesi'nde Doktora yaptı (2002). Halen SSK Baş Müfettişi olarak görev yapıyor.

Ömer KALAYLI (2001)

1979 Yılında Kahramanmaraş'ta doğdu. İlk ve orta öğrenimini memleketinde tamamladı. İ.Ü. SBF Kamu Yönetimi Bölümü'nden 2001 yılında mezun oldu. Halen Kaymakam adayı olarak görev yapıyor.

Ahmet KARADAĞ (1992)

1970 Yılında Rize'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini memleketinde tamamladı. Liseyi Gümüşhane M. Çakmak Öğretmen Lisesi'nde bitirdi. İ.Ü. SBF'den 1992 yılında mezun oldu. Mezuniyetini müteakip gittiği Almanya'dan 1995 yılında döndü. İ.Ü. Maliye Bölümü'nde Yüksek Lisans yaptı. 5 Yıl özel sektörde yöneticilik yaptıktan sonra 2000 yılında maliye teşkilatında göreve başladı. Halen Beyoğlu Vergi Dairesinde Halkla İlişkiler sorumlusu olarak çalışmaktadır. Karadağ aynı zamanda vakfımızın yönetim kurulu üyesidir.

Mahmut Erol KILIÇ (1985)

1961 Yılında İstanbul'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini İstanbul'da tamamladı. İ.Ü. SBF Kamu Yönetimi Bölümü'nden 1985 yılında mezun oldu. M.Ü. İlahiyat Fakültesi İslam Felsefesi Anabilim Dalında Yüksek Lisans (1989) ve Doktora yaptı (1995). 1988 Yılında M.Ü. İlahiyat Fakültesi'nde Araştırma Görevlisi olarak çalışmaya başladı, 1998 yılında doçent oldu. Halen aynı fakültede öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. İslam Düşüncesi, Tasavvuf Felsefesi ve Tarihi konularında yayımlanmış çok sayıda çalışması vardır.

Muhammet Lütfi KOTAN (2001)

1971 Yılında Erzincan'da doğdu. İlk ve orta

öğrenimini memleketinde tamamladı. İ.Ü. SBF Kamu Yönetimi Bölümü'nden 2001 yılında mezun oldu. Halen A.Ü. İktisadi Gelişme ve Uluslararası İktisat Bölümü'nde Yüksek Lisans programına devam ediyor ve kaymakam adayı olarak görev yapıyor.

Ömer KURU (1991)

1971 Yılında Amasya'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini memleketinde tamamladı. İ.Ü. SBF Kamu Yönetimi Bölümü'nden 1991 yılında mezun oldu. Çeşitli basın-yayın kuruluşlarında müfettiş, dağıtım-satış sorumlusu olarak çalıştı. Halen Yeniçağ Gazetesi'nde satış müdürü olarak çalışmaktadır. Kuru, vakıf yönetim kurulunda başkan yardımcısı olarak görev yapmaktadır.

Cavit METİN (1996)

1973 Yılında İstanbul'da doğdu. Kadıköy Ticaret Lisesi'ni bitirdi. İ.Ü. SBF Kamu Yönetimi Bölümü'nden 1996 yılında mezun oldu. Bir süre Migros ve Ülker gıda da çalıştı. Halen Tansaş A.Ş.'de yönetici olarak görev yapmaktadır.

Saffet TÜRKÖZ (1984)

1958 Yılında Trabzon'da doğdu. Bafra Lisesi'nden sonra Atatürk Eğitim Fakültesi Fen

Bölümünü bitirdi. Daha sonra İ.Ü. SBF Kamu Yönetimi Bölümü'ne girerek 1984 yılında buradan mezun oldu. Çeşitli orta okul ve liselerde öğretmen ve idareci olarak çalıştı. Halen Bahçelievler Fikret Yüzatlı İlköğretim Okulu Müdürü olarak görev yapmaktadır.

Alaeddin YALÇINKAYA (1984)

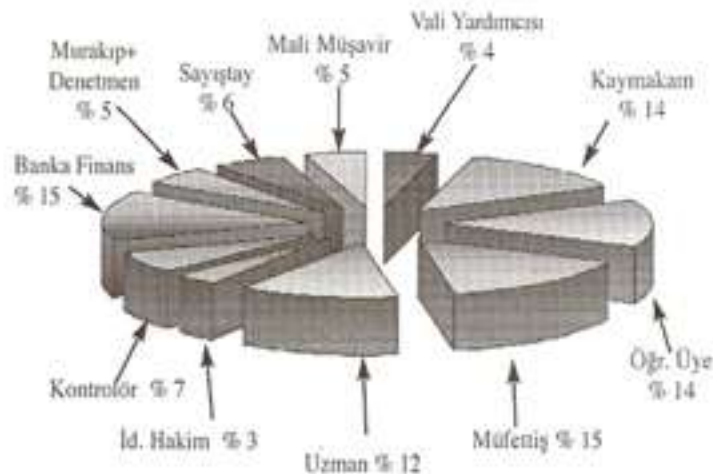
1961 Yılında Elazığ'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini memleketinde, liseyi Adapazarı'nda tamamladı. İ.Ü. SBF Kamu Yönetimi Bölümü'nden 1984 yılında mezun oldu. Bir süre Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nde çalıştı. İ.Ü. Siyaset ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde Yüksek Lisans (1990) ve Doktora yaptı (1995). 1993-1994 Yıllarında ABD'de araştırmalarda bulundu. 1996 Yılında Sakarya Üniversitesi'nde öğretim üyesi olarak göreve başladı, 2000 Yılında Doçent oldu. Halen bu üniversitede öğretim üyesi olarak çalışan Yalçinkaya'nın Uluslararası ilişkiler ve Türk Dünyası konularında yayımlanmış çok sayıda araştırması bulunmaktadır.

Erol YENİSU (1990)

1970 Yılında Adana'da doğdu. Adana Endüstri Meslek Lisesini bitirdi. İ.Ü. SBF'den 1990 yılında mezun oldu. Halen bankacılık sektöründe yönetici olarak çalışmaktadır.

MESLEK GRUPLARINA GÖRE SİYASAL VAKFI MENSUPLARI

Vali Yardımcısı	28
Kaymakam	93
Öğretim Elemanı	96
Müfettiş	107
Uzman	85
Kontrolör	45
İdari Hakim	23
Murakıp+Denetmen	35
Sayıştay Denetçisi	40
Emniyet Mensubu	11
Banka-Finans Sektörü	101
Mali Müşavir	33
Serbest Ticaret	159
Diğer	207
Toplam	1063

Türk Siyasi Tarihi ile ilgili kitaplar

BİBLİYOGRAFYASI

Hazırlayanlar:Abdulhamit Batkitar-Murat Şener

- Ahmad, Feroz, *Demokrasi Sürecinde Türkiye (1945-1980)*, 2.b., Çev., Ahmet Fethi, İstanbul: Hil Yay., 1996.
- Ahmad, Feroz, *Modern Türkiye'nin Oluşumu*, 2.b., Çev., Yavuz Alogan, İstanbul: Sarmal Yay., 1994.
- Ahmad, Feroz, *Türkiye'de Çok Partili Politikanın Açıklamalı Kronolojisi: 1945-1971*, İstanbul: Bilgi Yay., 1976.
- Akçam, Taner, *Siyasi Kültürümüzde Zulüm ve İşkence*, İstanbul: İletişim Yay., 1992.
- Aktaş, Cihan, *Tanzimattan Günümüze Kılık Kıyafet ve İktidar*, İstanbul: Nehir Yay., 1990.
- Arcayürek, Cüneyt, *Demokrasinin İlk Yılları*, Ankara: Bilgi Yay., 1985.
- Armstrong, H. C., Bozkurt, Çev., *Gül Çağalı Güven*, İstanbul: Arba Yay., 1996.
- Arvası, S. Ahmet, *Doğu Anadolu Gerçeği*, Ankara: Türk Kültürü Araştırma Enstitüsü Yay., 1988.
- Avcıoğlu, Doğan, *Türkiye'nin Düzeni: Dün-Bugün-Yarın*, Ankara: Bilgi Yay., 1969.
- Avşar, Abdülhamit, *Serbest Cumhuriyet Fırkası*, İstanbul: Kitabevi Yay., 1998.
- Aytar, Osman, *Hamidiye Alaylarından Köy Kuruculuğuna*, İstanbul: Medya Güneşi Yay., 1992.
- Bayur, Yusuf Hikmet, *Türkiye Devletinin Dış Siyaseti*, İstanbul, 1938.
- Birand, Mehmet Ali, *Diyet (Türkiye ve Kıbrıs Üzerine Pazarlıklar 1974-1979)*, İstanbul: Ağaoğlu Yay., 1979.
- Birand, Mehmet Ali, *Türkiye'nin Ortak Pazar Macerası (1959-1985)*, İstanbul: Milliyet Yay., 1985.
- Bostancı, Naci, *Kadrocular ve Sosyo-Ekonomik Görüşleri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yay., 1990.
- Bozgeyik, Burhan, *Devrimciler Cinayeti*, İstanbul: İttihad Yay., 1993.
- Böllügiray, Nevzat, *Özal Döneminde Bölücü Terör*, İstanbul: Tekin Yay., 1992.
- Cem, İsmail, *Siyaset Yazıları, Geçiş Dönemi Türkiye'si (1981-1984 Yılları)*, İstanbul: Cem Yay., 1984.
- Coşkun, Süleyman, *Türkiye'de Politika (1920-1995)*, İstanbul: Cem Yay., 1995.
- Çalık, Mustafa, *MHP Hareketi-Kaynakları ve Gelişimi-1965-1980*, 2.b., Ankara: Cedit Neşriyat, 1995.
- Çavdar, Tefik, *Türkiye'de Liberalizm (1860-1990)*, Ankara: İmge Kitabevi, 1992.
- Çavdar, Tefik, *Türkiye'nin Demokrasi Tarihi I (1839-1950)*, Ankara: İmge Kitabevi, 1996.
- Çavdar, Tefik, *Türkiye'nin Demokrasi Tarihi II (1950-1993)*, Ankara: İmge Kitabevi, 1996.
- Çetinkaya, Hikmet, *Sancılı Yıllar: 1965-1971 (Olaylar, Anılar, İlgaller, Boykotlar, Grevler, Politikacılar)*, İstanbul: Tekin Yay., 1986.
- Daver, Bülent, *Birinci Dünya Savaşında Osmanlı İmparatorluğu'nda Siyasal Hayat ve Siyasal Partiler*, Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1993.
- Demirel, Ahmet, *Birinci Mecliste Muhalefet-İkinci Grup*, 2.b., İstanbul: İletişim Yay., 1995.
- Deniz, Selahattin, *Dünya Siyasetinde Türkiye'nin Yeri ve NATO*, Ankara, 1973.
- Dindar, Mihat, *Değişen Dünya Dengeleri ve Türkiye'nin Konumu*, İstanbul: Görüş Yay., 1992.
- Dursun, Tuncay, *Tek Parti Dönemindeki Cumhuriyet Halk Partisi Büyük Kurultayları*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yay., 2002.
- Erdoğan, Mustafa, *28 Şubat Süreci*, Ankara: Yeni Türkiye Yay., 1999.
- Erdoğan, Mustafa, *Rejim Sorunu*, Ankara: Vadi Yay., 1997.
- Eroğlu, Cem, *Demokrat Parti-Tarihi ve İdeolojisi*, 3.b., Ankara: İmge Kitabevi, 1998.
- Ertaç, Temuçin Faik, *Kadrocular ve Kadro Hareketi*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yay., 1994.
- Giritli, İsmet, *Günümüzde Ortadoğu, Süper Güçler, Üçüncü Dünya ve Türkiye: Olaylar ve Görüşler*, İstanbul: Filiz Kitabevi, 1988.
- Gündoğan, Cemil, *1924 Beytüşşebboy İsyanı ve Şeyh Saîit Ayaklanmasına Etkileri*, İstanbul: Komal Yay., 1994.
- Gürün, Kamuran, *Ermeni Dosyası*, Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1983.
- İlhan, Suat, *Türkiye'nin Jeopolitik Konumu ve Türk Dünyası*, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yay., 1999.
- Kalaycıoğlu, Ersin-Ali Yaşar Sarıbay, *Türk Siyasal Hayatının Gelişimi*, İstanbul: Beta Yay., 1986.
- Kalaycıoğlu, Ersin-Ali Yaşar Sarıbay, *Türkiye'de Politik Değişim ve Modernleşme*, İstanbul: Alfa Yay., 2000.
- Kılıçbay, Ahmet, *Politika ve Ekonomi*, Ankara: Türkiye İş Bankası Yay., 1994.
- Kili, Suna, *1960-1975 Döneminde Cumhuriyet Halk*

- Partisinde Gelişmeler, İstanbul: BÜ Yay., 1976.
- Kodaman, Bayram, Sultan II. Abdülhamit Devri Doğu Anadolu Politikası, Ankara: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yay., 1987.
- Kongar, Emre, 12 Eylül Kültürü, İstanbul: Remzi Kitabevi, 1993.
- Kongar, Emre, 21. yüzyılda Türkiye, 19. b., İstanbul: Remzi Kitabevi, 1999.
- Kuyaksal, Ali, Türkiye'de Yönetimi Yeniden Düzenleme Çalışmaları, Çok Partili Dönem (1945-1963), İstanbul: Der Yayınları, ty.
- Küçük, Yalçın, Türkiye Üzerine Tezler, İstanbul: Tekin Yay., 1992.
- Kürkçüoğlu, Ömer, Türk İngiliz İlişkileri (1919-1926), Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi, 1978.
- Lewis, Bernard, Modern Türkiye'nin Doğuşu, 2. b., Çev., Metin Kıratlı, Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1984.
- Mardin, Şerif, Jön Türkler'in Siyasi Fikirleri, İstanbul: İletişim Yay., 1992.
- Mardin, Şerif, Türkiye'de Din ve Siyaset (Makaleler II), İstanbul: İletişim Yay. 1991.
- Masteryan, M. A., 1925 Kürt Ayaklanması, İstanbul: Medya Güneş Yay., 1992.
- Miñtuoğlu, Mustafa, Yakın Tarihimizde Siyasi Cinayetler, İstanbul: Yağmur Yay., 1991.
- Öktay, Cemil, Hum Zamirinin Serencamı, İstanbul: Bağlam Yay., 1991.
- Orkurt, Sezai, Türkiye-ABD Askeri İlişkileri, İstanbul, 1978.
- Öke, Mim Kemal, Ermeni Meselesi 1914-1923, İstanbul: Aydınlar Ocağı Yay., 1986.
- Ötke, Kemal, İngiltere'nin Güneydoğu Anadolu Siyaseti ve Binbaşı E. W. C. Noel'in Faaliyetleri, Ankara: Türk Kültür Araştırmaları Enstitüsü Yay., 1988.
- Öymen, Örsan, Bir İhtilal Daha Var... (1908-1980), İstanbul: Milliyet Yay., 1986.
- Özdağ, Ümit, Ordu-Siyaset İlişkisi: Atatürk, İnönü Dönemi, Ankara: Gündoğan Yay., 1991.
- Özdoğan, Günay Gökse, Turan'dan Bozkurt'a-Tek Parti Döneminde Türkçülük (1931-1946), Çev., İsmail Kaplan, İstanbul: İletişim Yay., 2001.
- Parla, Taha, Türkiye'de Siyasal Kültürün Resmi Kaynakları, İstanbul: İletişim Yay., 1991.
- Parla, Taha, Türkiye'nin Siyasal Rejimi, İstanbul: İletişim Yay., 1993.
- Perinçek, Doğu, Osmanlı'dan Bugüne Toplu ve Devlet, İstanbul: Kaynak Yay., 1991.
- Sander, Oral, Siyasi Tarih: I. Dünya Savaşı Sonundan 1990'a Kadar, Ankara: İmge Kitabevi, 1997.
- Sarıbay, Ali Yaşar, Türkiye'de Demokrasi ve Siyasal Partiler, İstanbul: Alfa Yay., 2001.
- Sarıbay, Ali Yaşar, Türkiye'de Modernleşme, Din ve Parti Politikası (MSP Örnek Olayı), İstanbul: Alan Yay., 1985.
- Taneri, Aydın, Türk Devlet Geleneği: Dün-Bugün, Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yay., 1993.
- Tekeli, Şirin, Devlet, Kadın, Siyaset, Ankara: Türkiye Sosyal Ekonomik Siyasal Araştırmalar Enstitüsü Yay., 1991.
- Tekil, Firuzan, Politika Aslı, İstanbul: Geçit Yay., 1973.
- Toker, Metin, Demokrasimizin İsmet Paşalı Yılları, Ankara: Bilgi Yay., 1993.
- Tosun, Gülgün Erdoğan-Tanju Tosun, Başkanlık ve Yarı Başkanlık Sistemleri, İstanbul: Alfa Yay., 1999.
- Tunaya, Tank Zafer, İslamcılık Akımı, 2. b., İstanbul: Sismavi Yay., 1991.
- Tunaya, Tank Zafer, Türkiyede Siyasi Partiler, 2. b., İstanbul: Hürriyet Vakfı Yay., 1984.
- Tunçay, Mete, T.C.'nde Tek Parti Yönetiminin Kurulması (1923-1931), 2. b., İstanbul: Cem Yay., 1989.
- Tutum, Cahit, Kamu Yönetiminde Yeniden Yapılanma, Ankara: Tesav Yay., 1994.
- Türkes, Mustafa, Kadro Hareketi, Ankara: İmge Kitabevi, 1999.
- Uruz, Abdullah, Baba: Demiref'in Büyük Türkiye Kavgası Demokrasi ve Kalkınma, Ankara, 1993.
- Uyar, Hakkı, Tek Parti Döneminde Cumhuriyet Halk Partisi, 2. b., İstanbul: Boyut Yay., 1999.
- Ügte, R. Bahar, Türkiye'de Seçim Sistemi Arayışları, Bir Alternatif Model, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Yay. 1991.
- Yalazan, Talat, Türkiye'de Yunan Vahşet ve Soykırımı Girişimi, Ankara: T.C. Genel Kurmay Başkanlığı Yay., 1994.
- Yanardağ, Merdan, Türk Siyasal Yaşamında Kadro Hareketi, İstanbul: Yalçın Yay., 1988.
- Yavuzalp, Ercüment, Liderlerimiz ve Dış Politika: Bir Diplomat Gözüyle, Ankara: Bilgi Yay., 1996.
- Yazıcıoğlu, Recep, Bu Sistem Değişmeli-Alternatif Bir Yaklaşım, Erzurum: Birey Yay. 1995.
- Yeşil, Ahmet, Türkiye'de Çok Partili Siyasal Hayata Geçiş, Ankara: Kültür Bakanlığı Yay., 2001.
- Yetkin, Çetin, 12 Eylül'de İrtica Niçin ve Nasıl Gelişti?, Ankara: Ümit Yay., 1994.
- Yetkin, Çetin, Türkiye'de Tek Parti Yönetimi, İstanbul: Altın Kitaplar Yay., 1983.
- Yıldız, Abdullah, 28 Şubat-Belgeler, İstanbul: Pınar Yay., 2000.
- Yılmaz, Aytekin, Etnik Ayrımcılık: Türkiye, İngiltere, Fransa, İspanya, Ankara: Vadi Yay., 1994.
- Yücekök, Ahmet, 100 Soruda Türkiye'de Din ve Siyaset, İstanbul, 1983.
- Zürcher, Erik Jan, Terakkîperver Cumhuriyet Fırkası, İstanbul: Bağlam Yay., 1992.

PANO

ATAMA VE KARIYER

- Dr. Ali Osman Sali (1985)
AKP Balıkesir Milletvekili
- Dr. Ahmet Altıparmak (1986)
İçişleri Bakanlığı Özel Kalem Müdürü
- Efkân Ala (1987) (Batman Valisi)
- Nadir Alpaslan (1987)
MEB Personel Genel Müdürü
- Dr. Mahmut Demirkan (1987)
Asya Finans A.Ş. Org. ve Kalite Bölümü Müdürü
- Ömer Aydemir (1987)
KIPTAŞ A.Ş. Satın Alma, İletişim ve Kalite Böl. Md.
- Ender Tosun (1992) (İstanbul Defterdar yardımcısı)
- Şakir Ercan Gül (İstanbul Defterdar yardımcısı)
- Nurullah ÖZTÜRK (1988)
Milletvekili Danışmanı (Mustafa DÜNDAR – AKP
Bursa Milletvekili)
- Dr. Cengiz YAVILIOĞLU (1992)
Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Finansman ve Fon
Yönetimi Daire Başkanı
- Mümin SOLAK (1991)
Family Finans Kurumu A.Ş. Gaziosmanpaşa Müdürü
- Mehmet EROĞLU
Kuveyt Türk Konya Aziziye Şube Müdürü
- Bekir KORKMAZ (1989)
Bakan Danışmanı (Mehmet Ali ŞAHİN-Devlet
Bakanı ve Başbakan Yardımcısı)

Kardeşlerimizi tebrik eder, yeni görevlerinde başarılar dileriz.

KAYMAKAM ADAYLIĞI SINAVINI KAZANANLAR

Ömer Kalaylı (2001), Ahmet Arık (2001), M. Lütfi Kotan (2001),
Şuayib Gürsoy (2001), Mevlüt Özmen (1997).

Genç kardeşlerimizi tebrik eder, başarılarının devamını dileriz.

DOĞUM

- İlyas SAKA'nın kızı (Zeynep Rana - 8
Aralık 2002),
Şakir Ercan GÜL'ün oğlu (Yusuf Selim -
11 Aralık 2002) ve
Coşkun ÇAKIR'ın oğlu olmuştur.

Ebeveynleri tebrik eder, bebeklere hayırlı
ömürler dileriz.

VEFAT & BAŞSAĞLIĞI

- Camiamızdan Abdülkadir Akıl'ın babası vefat
etmiştir.
- Camiamızdan Halis Boğürücü'nün (1991) babası
vefat etmiştir.
- Camiamızdan Mustafa Karbeyaz'ın (1986) babası
(ve Zeynep Karbeyaz'ın kayınpederi) vefat etmiştir.
- Merhumlara Allah'tan rahmet, kardeşlerimize ve
ailelerine başsağlığı ve sabır dileriz.

İZDİVAÇ

Fatih BOLCAN, 11 Ocak 2003 tarihinde evlenmiştir. Kardeşlerimizi tebrik eder, iki cihan saadeti dileriz.

Enerji=NES

NES
JENERATÖR
MAKİNA ELEKTRİK SAN. TİC. LTD ŞTİ.

ALIM-SATIM-KİRALAMA-PROJE-MONTAJ

İkitelli Organize Sanayi Bölgesi Dolapdere Sanayi Sitesi ada -22 No: 30 İkitelli / İSTANBUL
Tel: (0212) 549 34 71 Fax: (0212) 671 01 87 www.nesjenerator.com e-mail: nes@nesjenerator.com

"Ekmek Nimettir"

NİMET GIDA

NİMET GIDA SAN. ve TİC. A.Ş. Hüriyet Mah. Ankara Asilalı Yanyol No:63 B Blok Kat 5 Kartal İş Merkezi - Kartal - İstanbul
Tel: (0216) 452 59 00 pbx Fax: (0216) 452 58 90 <http://www.nimetgida.com> e-mail: nimet@nimetgida.com